

Česká zemědělská univerzita v Praze

Institut vzdělávání a poradenství

Katedra pedagogiky

**Česká zemědělská
univerzita v Praze**

**Historický kontext vzdělávání na vybrané odborné škole
a tradice oboru pro popularizaci a posílení zájmu žáků
o studijní obor**

Bakalářská práce

Autor: Ing. Radim Brejcha, Ph.D.

Vedoucí práce: doc. PhDr. Radmila Dytrtová, CSc.

2024

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Ing. Radim Brejcha, Ph.D.

Učitelství praktického vyučování

Název práce

Historický kontext vzdělávání na vybrané odborné škole a tradice oboru pro popularizaci a posílení zájmu žáků o studijní obor

Název anglicky

The historical context of education at the selected vocational school and the tradition of the field for the popularization and strengthening of students' interest in the field of study

---

Cíle práce

Cílem práce je na základě analýzy historie odborného vzdělávání a archiválií vybrané odborné školy a také průzkumu studijního zájmu žáků o vzdělávání na uvedené škole posoudit trend zájmu o studium a v aktuálním školním roce motivaci žáků pro výběr oboru. Výstupem práce bude zpráva pro vedení školy o stavu zjištění a vlastní návrh autora/autorky pro popularizaci studijního oboru.

Metodika

Metody: analýza studijní literatury a podkladů pro zjištění potřebných dat, průzkum metodou dotazníkového šetření, rozhovor s vedením vybrané odborné školy, hodnocení dat a jejich grafické zpracování, vlastní návrh pro popularizaci studijního oboru, zpracování zprávy pro vedení vybrané odborné školy o zjištěném stavu.

Harmonogram zpracování práce:

Návrh struktury práce v bodech a předložení ke kontrole vedoucí práce: do 20. 5.

Zpracování rukopisu práce na základě Metodiky pro zpracování absolventských prací (viz web IVP) a průběžné kontroly textu do 20. 1. Pokud byla pro zpracování použita vzorová šablona nabízená uvedenou metodikou, finální rukopis nebude posílán vedoucí práce ve formě šablony. Předložení rukopisu kompletní práce ke kontrole vedoucí práce: 30 dní před termínem odevzdání práce.

Na základě zapracování připomínek vedoucí práce bude udělen do ÚIS zápočet.

Po udělení zápočtu – finální adjustace a odevzdání práce ve dvou výtiscích na studijní oddělení + elektronické odevzdání do ÚIS: v termínu vypsáném pro odevzdání absolventských prací.

Doporučený rozsah práce

35 normostran

Klíčová slova

Odborná škola, historický kontext, odborné vzdělávání, tradice oboru, motivace žáků

Doporučené zdroje informací

Career Management: Career Management Process [online]. 2023 [cit. 2023-03-23]. Dostupné z:
<https://hr.ucmerced.edu/training/careermanagement>

EGER, Ludvík. Marketing školy. První vydání. Plzeň: Západočeská univerzita v Plzni, 2021. 216 s. ISBN 978-80-2611-044-6.

HOLOUBKOVÁ, Miroslava. Volba a rozvoj povolání. 1. vydání. Praha: Vydavatelství a nakladatelství Miroslavy Holoubkové, 2020. 269 stran. ISBN 978-80-904026-8-3.

PRŮCHA, Jan. Odborné školství a odborné vzdělávání: fungování systému, problémy praxe a výzkum. Praha: Wolters Kluwer, 2019. 193 stran. ISBN 978-80-7598-158-5.

VENDEL, Štefan. Kariérní poradenství. Vyd. 1. Praha: Grada, 2008. 224 s. Psyché. ISBN 978-80-247-1731-9.

Předběžný termín obhajoby

2023/24 LS – IVP

Vedoucí práce

doc. PhDr. Radmila Dytrtová, CSc.

Garantující pracoviště

Katedra profesního a personálního rozvoje

Elektronicky schváleno dne 30. 5. 2023

Mgr. Jiří Votava, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 21. 6. 2023

prof. Ing. Petr Valášek, Ph.D.

Pověřený ředitel

V Praze dne 29. 01. 2024

ČESTNÉ PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma:

Historický kontext vzdělávání na vybrané odborné škole a tradice oboru pro popularizaci a posílení zájmu žáků o studijní obor

vypracoval samostatně a citoval jsem všechny informační zdroje, které jsem v práci použil a které jsem rovněž uvedl na konci práce v seznamu použitých informačních zdrojů.

Jsem si vědom, že na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, především ustanovení § 35 odst. 3 tohoto zákona, tj. o užití tohoto díla.

Jsem si vědom, že odevzdáním bakalářské práce souhlasím s jejím zveřejněním podle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a to i bez ohledu na výsledek její obhajoby.

Svým podpisem rovněž prohlašuji, že elektronická verze práce je totožná s verzí tištěnou a že s údaji uvedenými v práci bylo nakládáno v souvislosti s GDPR.

V Plzni dne 23.2.2024

.....
(podpis autora práce)

PODĚKOVÁNÍ

Na tomto místě bych chtěl poděkovat paní doc. PhDr. Radmile Dytrtové, CSc., za podnětné rady, drahocenný čas a vedení bakalářské práce. Dále bych chtěl poděkovat svojí ženě a dětem, které mne při studiu podporovaly.

Abstrakt

Předložená bakalářská práce na téma „Historický kontext vzdělávání na vybrané odborné škole a tradice oboru pro popularizaci a posílení zájmu žáků o studijní obor“ se zabývá motivací žáků středních škol pro další výběr vyšší odborné školy, respektive konkrétního studijního oboru, z pohledu historického kontextu a tradice vzdělávání na odborné škole se zaměřením na železniční dopravu.

Cílem teoretické části bakalářské práce bylo zjistit historický vývoj odborného vzdělávání v Čechách a potom i v samotném městě Plzni. Za Rakouska-Uherska roku 1876 byla v Plzni založena první průmyslová škola jako v jednom z prvních měst v Čechách. Další kapitola pojednává o dopravním vzdělávání železničních zaměstnanců a historii Střední průmyslové školy dopravní a vzniku oboru 37-41-N/03 Provoz a ekonomika na Vyšší odborné škole a Střední průmyslové škole elektrotechnické v Plzni. Poslední kapitola teoretické části je věnována motivaci a zájmu studentů o konkrétní obor.

Praktická část bakalářské práce byla věnována vlastnímu dotazníkovému šetření zaměřenému na obor 37-41-N/03 Provoz a ekonomika dopravy na VOŠ a SPŠE Plzeň. Na základě vyhodnocení a komparace dat z dotazníkového šetření, které proběhlo u všech ročníků, byl předložen vlastní návrh pro propagaci studijního oboru metodou SWOT analýza. Tento návrh byl předložen vedení VOŠ a SPŠE Plzeň pro další využití při propagaci a náboru nových studentů.

Klíčová slova

Odborná škola, historický kontext, odborné vzdělávání, tradice oboru, motivace žáků.

Abstract

The submitted bachelor's thesis on the topic "Historical context of education at a selected vocational school and the tradition of the field for the popularization and strengthening of students' interest in the field of study" deals with the motivation of secondary school students for further choosing a higher vocational school, or a specific field of study, from the perspective of the historical context and tradition education at a vocational school with a focus on railway transport.

The aim of the theoretical part of the bachelor thesis was to find out the historical development of vocational education in Bohemia and then in the city of Pilsen itself. Under Austria-Hungary in 1876, the first industrial school was founded in Pilsen, together with the first towns in Bohemia. The next chapter deals with the transport education of railway employees and the history of the Secondary Industrial School of Transport and the establishment of the field 37-41-N/03 Operation and Economics at the Higher Vocational School and the Secondary Industrial School of Electrical Engineering in Pilsen. The last chapter of the theoretical part is devoted to the motivation and interest of students in a specific field.

The practical part of the bachelor's thesis was devoted to the own questionnaire survey focused on the field 37-41-N/03 Operation and economics of transport at VOŠ and SPŠE Plzeň. Based on the evaluation and comparison of the data from the questionnaire survey, which was carried out for all years, an own proposal for the promotion of the field of study using the SWOT analysis method was presented. This proposal was submitted to the management of VOŠ and SPŠE Plzeň for further use in promotion and recruitment of new students.

Keywords

Vocational school, historical context, professional education, tradition of the field, student motivation.

OBSAH

ÚVOD	9
TEORETICKÁ ČÁST	10
1 Cíl a použitá metodika práce	10
2 Historický kontext vzdělávání na vybrané odborné škole a tradice oboru	11
2.1 Odborné školství a odborné vzdělávání	11
2.1.1 Střední odborná učiliště	12
2.1.2 Střední odborné školy	12
2.1.3 Vyšší odborné školy.....	12
2.1.4 Vysoké školy.....	13
2.2 Vznik odborného vzdělávání.....	13
2.3 Odborné školství a odborné vzdělávání v Plzni	14
2.4 Tradice oboru	20
2.4.1 Popis oboru	20
2.4.2 Možnost studia oboru na VOŠ.....	21
2.4.3 Popis VOŠ a SPŠE.....	21
3 Motivace výběru školy.....	23
3.1 Motivace ke vzdělání	25
3.2 Pracovní motivace	25
3.3 Uplatnění absolventů oboru na trhu práce	26
3.4 Marketingová image školy a oboru.....	28
PRAKTICKÁ ČÁST	31
4 Cíl a záměr průzkumného šetření	31
4.1 Metody sběru dat.....	31
4.2 Dotazník.....	31
4.3 Analýza a intepretace dat	32

4.4	Vlastní doporučení školy pro posílení zájmu žáků o studijní obor	46
4.4.1	Povědomí o škole.....	46
4.4.2	Vlastní spokojenost s vybraným oborem a školou	47
4.4.3	Pokračování na vysoké škole, na trhu práce	48
4.5	Grafická prezentace pro vedení školy pro posílení zájmu žáků o obor	49
5	Závěr	51
	SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	53
	SEZNAM OBRÁZKŮ	55
	SEZNAM TABULEK	55
	SEZNAM GRAFŮ	55
	SEZNAM ZKRATEK	56
	SEZNAM PŘÍLOH.....	57

ÚVOD

Bakalářskou práci na téma „Historický kontext vzdělávání na vybrané odborné škole a tradice oboru pro popularizaci a posílení zájmu žáků o studijní obor“ jsem si vybral, protože jako zaměstnavatele a zároveň učitele na VOŠ a SPŠE Plzeň mě v současné době pálí nedostatek odborníků pro železniční dopravu. Jak změnit pohled na odborné školství a přilákat nové studenty odborných programů, to naznačuje dotazníkové šetření v praktické části bakalářské práce.

Jako studenta pedagogiky odborného vzdělávání mě fascinoval historický vývoj našeho odborného školství. Za zakladatele odborného vzdělávání v českých zemích je možno označit myslitele, spisovatele, pedagoga, filozofa a posledního biskupa Jednoty bratrské Jana Amose Komenského, který dbal na aktivní propojení teoretických a praktických poznatků. Zmínil bych například Komenského zásadu názornosti, kdy je nutná žákova praktická zkušenost, nebo zásadu aktivnosti, kdy by žáci měli své poznatky získávat vlastní zkušeností a využívat je v praxi. Ale ještě před tím ve 14. století mistři (truhláři, kováři, pekaři, aj.) předávali svým tovaryšům a učňům svoje zkušenosti a ti je zase předávali, obohaceny o svoje vědomosti a dovednosti, dalším učňům a tovaryšům. Odborné školství, které je základem našeho hospodářství a růstu ekonomiky, nevydává v současné době žádný odborný časopis. Některé informace poskytují odborné weby, např. MŠMT nebo jiných nevládních institucí, ale souhrnně je není možné nalézt na jednom místě. Při psaní bakalářské práce jsem navštívil i archiv města Plzně, studijní a vědeckou knihovnu v Plzni a SPŠS Plzeň, abych našel některé „historické střípky“ odborného školství v Plzni.

V teoretické části jsem se zaměřil na popis, fungování a historický kontext odborného školství a vzdělávání. V praktické části jsem se zaměřil na dotazníkové šetření zájmu, výběru a hodnocení povědomí o odborné škole / studijním oboru. Zvolil jsem metodu dotazníkového šetření na VOŠ a SPŠE Plzeň, kde současně vyučuji jeden z odborných předmětů (Drážní a silniční doprava). Dotazníkové šetření proběhlo ve školním roce 2022/2023 a 2023/2024, tedy se ho zúčastnily celkem 4 ročníky oboru 37-41-N/03 Provoz a ekonomika dopravy. Na základě výsledků dotazníkového šetření jsem nejprve provedl komparaci výsledků a poté s využitím metody SWOT analýzy jsem navrhl vlastní doporučení pro odbornou školu.

TEORETICKÁ ČÁST

1 Cíl a použítá metodika práce

Cílem bakalářské práce bylo na základě analýzy historie odborného vzdělávání a archiválií vybrané odborné školy a také průzkumu studijního zájmu žáků o vzdělávání na uvedené škole posoudit trend zájmu o studium a v aktuálním školním roce zhodnotit motivaci žáků pro výběr oboru. Výstupem práce je zpráva pro vedení školy o stavu zjištění, grafické manažerské shrnutí získaných poznatků a vlastní návrh autora pro popularizaci studijního oboru.

Použitá metodika v bakalářské práci vychází z analýzy studijní literatury a podkladů pro zjištění potřebných dat. V teoretické části autor bakalářské práce vycházel z analýzy informací uvedených v odborné literatuře, vědecké knihovně města Plzně a z dostupných internetových zdrojů. V praktické části bakalářské práce byl sestaven vlastní dotazník a bylo provedeno autorem bakalářské práce vlastní dotazníkové šetření na VOŠ a SPŠE Plzeň u studijního oboru 37-41-N/03 *Provoz a ekonomika dopravy*. Pro vedení školy bylo vytvořeno manažerské shrnutí pomocí metody SWOT analýzy v grafické podobě. V případě zájmu ze strany vedení odborné školy, je autor práce ochoten se dané problematice popularizace studijního oboru věnovat i nadále.

2 Historický kontext vzdělávání na vybrané odborné škole a tradice oboru

2.1 Odborné školství a odborné vzdělávání

Odborné vzdělávání a odborné školství (Průcha, 2019, s. 13-14) je zaměřeno na vytváření souboru znalostí, dovedností a postojů v přípravě na budoucí zaměstnání či povolání. Procesy učení a vzdělávání v odborném školství můžeme rozdělit na:

- **Formální vzdělávání**, které probíhá organizovaně a systematicky, a to prostřednictvím vzdělávacích institucí. Ty mohou být státní, soukromé, aj.
- **Neformální vzdělávání**, které je součástí celoživotního vzdělávání. Jedná se o doplnění formálního vzdělávání a realizuje se buď jako podnikové nebo v soukromých vzdělávacích institucích. Patří sem ale i zájmová činnost, sportovní kluby, jazykové a umělecké kurzy apod. Neformální vzdělávání nevede k získání státem uznávaného stupně vzdělání.
- **Informální vzdělávání**, které je nejrozšířenějším typem učení. Jedná se o spontánní denní přísun nových informací, pojmů či prožitků z běžného života. Jedná se tedy o neúmyslné a nesystematické vzdělávání na rozdíl od prvních dvou skupin vzdělávání.

Z hlediska časové osy je možné odborné vzdělávání rozdělit na:

- **Počáteční odborné vzdělávání**, které je zařazeno na úvod odborného vzdělávání. Typicky se jedná o přípravu ve formě učňovského nebo odborného vzdělávání mladých lidí před nástupem do prvního zaměstnání. Patří sem i rekvalifikace dospělých, kdy si pracovník doplňuje odborné znalosti. O rekvalifikaci hovoříme tehdy, když pracovník dostává zcela nové odborné znalosti a dovednosti, odlišné od jeho původní profese.
- **Další odborné vzdělávání**, které prohlubuje, zdokonaluje a navazuje na předchozí odborné vzdělávání. Toto vzdělávání je zpravidla organizováno na úrovni jednotlivých podniků jako školení a kurzy. Podniky pak zaměstnancům určují, které školení a kurzy jsou povinné a které dobrovolné.

Podle Mezinárodní standardní klasifikace vzdělávání – International Standard Classification of Education (ISCED 2011) je odborné vzdělávání poskytováno ve třech úrovních:

- v úrovni **středního vzdělání** (ISCED 3),
- v úrovni **postsekundárního neterciárního vzdělávání** (ISCED 4),
- v úrovni **krátkého cyklu terciárního vzdělávání** (ISCED 5),
- v úrovni **vyššího odborného vzdělávání** (ISCED 6),
- v úrovni **vysokoškolského vzdělávání** (ISCED 6 – bakalářské studium, ISCED 7 – magisterské studium a ISCED 8 – doktorské studium).

2.1.1 Střední odborná učiliště

Střední odborná učiliště (SOU) jsou v ČR institucemi, které poskytují profesní přípravu / výcvik učňů v řadě různých odvětví národního hospodářství. SOU poskytují odborné vzdělání (ISCED 3) dle KKOV (Klasifikace kmenových oborů vzdělání):

- **střední odborné vzdělání s výučním listem** (kat. E + H),
- **střední odborné vzdělávání bez výučního listu a maturity** (kat. J),
- **vzdělání v praktické škole** (kat. C),
- **nástavbové studium** (kat. M nebo L/O).

2.1.2 Střední odborné školy

Střední odborné školy (SOŠ) mají v odborném vzdělávání dlouhou tradici již od dob Rakouska-Uherska. Jejich fungování pokračovalo kontinuálně za první republiky i během socialismu. SOŠ realizují tyto druhy odborného studia a přípravy (ISCED 4) dle KKOV:

- **střední vzdělání s maturitou a odborným výcvikem** (kat. L/O),
- **střední odborné vzdělání s maturitou** (kat. M).

2.1.3 Vyšší odborné školy

Vyšší odborné školy (VOŠ) začaly vznikat od roku 1995. Rychle se začlenily do odborného školství, nicméně jejich postavení někde mezi střední odbornou školou

a vysokou školou je pro ně spíše handicapem. Studium na VOŠ je řazeno do ISCED 6, tedy stejného stupně jako studium bakalářského programu na vysoké škole. Na vyšších odborných školách (ISCED 6) se realizuje ve studijních programech **vyšší odborné vzdělávání** (kat. N).

2.1.4 Vysoké školy

Vysokoškolské odborné vzdělávání se provádí v bakalářských (ISCED 6), magisterských (ISCED 7) a doktorských (ISCED 8) studijních programech. Odborné vzdělávání může být realizováno v mnoha směrech – technický, umělecký, lékařský, přírodovědecký atd. Vzhledem k omezenému prostoru se nebudu dále vysokými školami v bakalářské práci zabývat.

2.2 Vznik odborného vzdělávání

Podle Průchy (2019, s. 30-32) lze počátky odborného vzdělávání najít již ve 14. století, kdy ve středověkých městech v rámci jednotlivých mistrovských cechů působili mistři a jejich tovaryši a učni. Jednalo se o různá řemesla, jako byli pekaři, kováři, kameníci, mlynáři, později hodináři, zvonáři atd. Profesní příprava probíhala v jednotlivých dílnách, v závěru složil tovaryš zkoušku a poté byl přijat patřičným cechem za mistra. Mistr se již mohl osamostatnit a mohl sám vykonávat svoji profesi. Jednalo se o profesní skupinu, která si udržovala určité zvyky a tradice a zároveň dbala na profesní přípravu.

V průběhu 18. století byla pravomoc cechů postupně omezována a s nástupem manufaktur a průmyslové výroby postupně utlumena úplně. Bylo potřeba pro rozvíjející se průmysl začít vychovávat pracovníky v institucích s větší kapacitou, než byly cechy řemeslníků. V 18. století se objevují první **přádelnické a tkalcovské školy**, z nichž první byla založena v Potštejně roku 1755. V témže období byly pro děti ve věku 6-13 let zařazeny do všeobecného vzdělávání tzv. ruční práce. Ty souvisely s řemesly (truhlářství, kovářství, aj.) a zemědělstvím (chov dobytka, ale i včel, pěstování ovocných stromů, aj.). Nejstarší odborné školy jsou v českých zemích datovány od roku 1717, kdy byla povolena výuka „*v umění inženýrském*“ v Praze. Praha tím předběhla řadu evropských měst. Zpočátku byla tato škola zaměřena na

vojenské stavitelství. V roce 1798 podal František Josef Gerstner¹, profesor matematiky, návrh na založení **technické vysoké školy**. Inspirací mu byla nedávno založená *École polytechnique* v Paříži. Vyučovat se začalo až v roce 1806 na *Českém polytechnickém ústavu*, který je přímým předchůdcem dnešní ČVUT v Praze. V Brně vzniklo *Technické učiliště* roku 1849, ale status vysoké školy získalo až v roce 1899.

V roce 1835 přispěním *Jednoty ku povzbuzení průmyslu v Čechách* došlo k založení první **průmyslové školy** ve Zbraslavi. Současně s rozšiřováním moderních způsobů zemědělství byly založeny odborné školy rolnické, včelařské, zahradnické a lesnické. *První hospodářská a lesnická škola v Čechách* byla založena roku 1853 v Praze. Další *Praktická škola kraje Žateckého* byla založena roku 1862 v Kadani.

Pro další rozvoj českého odborného školství bylo klíčové roku 1875 vydání *Směrnice pro státní průmyslové školy*. Od roku 1872 vznikaly v Praze, ale i jinde v Čechách čtyřleté obchodní akademie a jiné obchodní školy. Další velmi důležitou roli měly tzv. **pokračovací školy**, které vzdělávaly studenty pro odborné instituce, obchodní, hospodářské, zemědělské. Pro ženy byly založeny odborné školy pro ženská povolání. Jednalo se o dívčí lycea, vyšší dívčí školy, v nichž studovala jenom děvčata. Většinou se jednalo o 1-2leté obory zaměřené na dámskou krejčovou, obchodní kurzy nebo kancelářskou administrativu.

2.3 Odborné školství a odborné vzdělávání v Plzni

Koncem první poloviny 19. století byly v některých velkých závodech v Plzni zřizovány učební kurzy, někde dokonce i školy, které měly odstranit nedostatky ve vzdělání odborných dělníků. Zásahu o uskutečňování této myšlenky měla u nás *Průmyslová jednota*, spolek, který si dal za úkol urychlovat růst průmyslu v českých zemích. Proto začal zřizovat v Praze, ale i v dalších městech, průmyslové školy, na nichž se vyučovalo např. počtům, měřičtví, přírodopisu, chemii, fyzice (silozpytu), mechanice a kreslení.

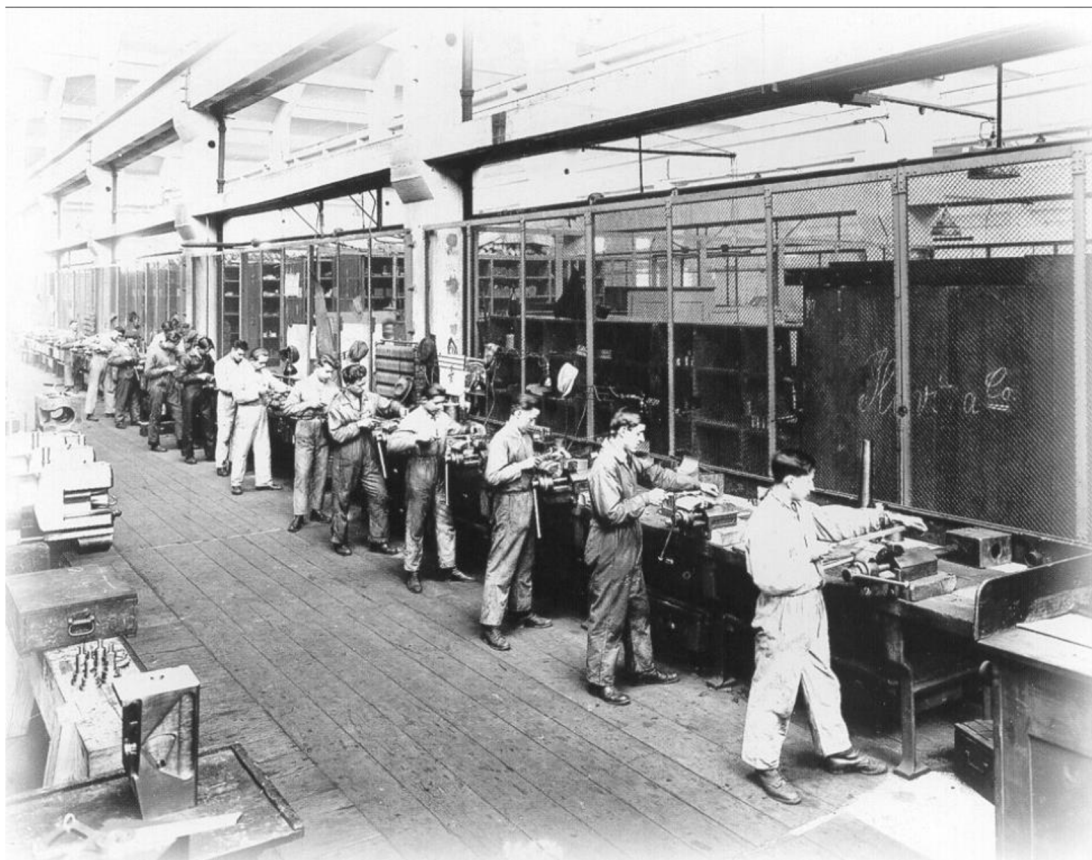
---

¹ František Josef Gerstner měl syna Františka Antonína Gerstnera, který po svém otci dokončil a na území Čech také postavil první koněspřežnou železnici v Rakousku-Uhersku. Konkrétně se jednalo o 129 km dlouhou trať z Českých Budějovic do Lince. Vlastní stavba tratě začala 25. července 1825.

V roce 1870 byla zřízena ve Vídni první státní průmyslová škola v Rakousku. V roce 1876 došlo k založení 9 státních vyšších průmyslových škol. Šlo o tato města: Brno, Liberec, Krakov, Bělsko, Štýrský Hradec, Černovice a **Plzeň**. První průmyslová škola v Plzni byla německá. Netrvalo však dlouho a města Plzeň a Liberec byla prvními městy v Čechách, kterým se roku 1876 dostala možnost založit české státní průmyslové školy oddělené od škol německých. Od tohoto roku se začalo velmi usilovně v Plzni pracovat na založení české průmyslové školy. Impulsem a hnacím motorem založení české průmyslové školy v Plzni byla *Živnostenská a obchodní komora*. Podporu získala i od poslanců říšského sněmu a okresu plzeňského. V roce 1883 byla vydána jednotná školní osnova odborného školství a současně bylo zabezpečeno státním příspěvkem jeho trvání a rozvoj. Již tehdy se vyžadovalo, aby každá tato škola měla zajištěnou trvalou podporu nějaké korporace (zde je vidět propojenost s praxí již od samého počátku). Dne 8. listopadu 1884 se reversem město Plzeň zavázalo poskytnout nové průmyslové škole místnosti a otop, pokud bude zřízena do roku 1885. Střední průmyslová škola strojnická Plzeň je jednou z „pravnuček“ *C. K. české průmyslové školy státní v Plzni*, která vznikla v roce 1885. Nejvyšším rozhodnutím Jeho Veličenstva ze dne 11. března 1885 a výnosem vysokého C. K. ministeria kultu a vyučování ze dne 20. března 1885, číslo 4511, zřízení c. k. vznikla **škola mistrovská s odděleními pro řemesla strojnická (dvouletá škola) a stavitelská** (o 4 kurzech zimních pětíměsíčních). První ředitel nového ústavu Ing. Vincenc Šimerka byl významným technikem své doby. Ing. Šimerka vypracoval např. statický výpočet nového železného stropu Národního divadla, provedl výpočty řady železných mostů, věnoval se studiu parních kotlů a parních turbín. Místo pro výuku bylo v domě č. 13 v ulici V Šípce a dosud stojí. K zápisu žáků, který probíhal 12. – 15. října 1885, se přihlásilo 49 zájemců. Založení školy bylo důsledkem vývoje řemeslné výroby a průmyslu, zlepšením dopravního napojení města Plzně železniční dopravou a v neposlední řadě stále se zrychlující průmyslovou výrobou. Ve školním roce 1886/7 byl při škole zřízen večerní osmiměsíční elektrotechnický kurz. V Plzni vznikali předchůdci odborných učilišť především u průmyslových škol s celodenním vyučováním – obrázek 1.

Obrázek 1 – Strojírenské učiliště

Zdroj: www.spstrplz.cz/o-skole/historie

Ve školním roce 1890/91 měla pokračovací škola při české průmyslovce 159 žáků, při německé 311 žáků, celkem tedy 470 žáků. Průmyslové školy nesporně přispěly ke zvýšení kvalifikace dělnického řemeslnického dorostu a spolu s povznesením všeobecného českého školství způsobily, že už v 90. letech 19. stol. inteligence a odborná schopnost českého dělníka byla na úrovni dělníků průmyslově nejpokročilejších států a v některých oborech ji překračovala (např. kováři, kotláři, modeláři, taviči). Odborné školy s průmyslovým zaměřením dodávaly své žáky plzeňským strojírnám, především strojírně Emila Škody a později Škodovým závodům. Průmyslový vývoj vyžadoval technicky vzdělané lidi. Odborné školství v Plzni se rychle rozvíjelo, česká průmyslovka se přestěhovala také do Tylovy ulice, kde už měla i školní dílny, a v době první světové války bylo započato se stavbou nových školních budov. Vlivem války se stavba protáhla a budovy byly dokončeny až na počátku 20. let. Budova na dnešním Chodském náměstí byla určena pro českou

průmyslovou školu. Dobový obrázek zachycuje stavbu nové školní budovy na dnešním Chodském náměstí, kde je střední stavební škola dodnes – obrázek 2.

Obrázek 2 - Stavba nové budovy na Chodském náměstí

Zdroj: www.spstrplz.cz/o-skole/historie

Střední průmyslové školství v Plzni je úzce spjato s průmyslovým zaměřením Plzně a západních Čech. K rozvoji průmyslu v Plzni přispěla zejména první světová válka, během níž významně vzrostl objem průmyslové výroby. V roce 1920 zřídila správa města Plzně tzv. **samostatné odborné pokračovací školy**. Vyučovalo se v nich česky. Zprvu vyučování probíhalo o sobotách a nedělích, v průběhu dalších let byla teoretická výuka přesunuta na dva všední dny v týdnu v rozsahu 8 vyučovacích hodin. V roce 1928 bylo v Plzni 28 odborných škol, které navštěvovalo 3133 učňů. Byly vydávány jedny z prvních učebnic pro učně podle vyučovacích oborů. Učňovské školství v Plzni bylo tehdy na špičce v bývalém Československu.

V roce 1926 v Plzni došlo k rozdělení na I. státní průmyslovou školu a II. státní průmyslovou školu. I. státní průmyslová škola byla zaměřena na obory stavitelské s vyučovací řečí českou a německou. Sídlila na dnešním Chodském náměstí (dnešní

SPŠ stavební). II. státní průmyslová škola sídlila v Majerově ulici a vyučovala ve strojnických oborech (vyšší škola strojnická česká a německá, česká mistrovská škola a česká odborná škola pokračovací). V roce 1927 se začalo vyučovat v nově postavených strojnických dílnách.

Rozvoj českého odborného školství byl přerušen 15. března 1939, kdy byla Plzeň obsazena německým fašistickým vojskem. Již 4. dubna 1939 byla budova školy zabrána k vojenským účelům a obě školy se musely vtěsnat do budovy na Chodském náměstí. Někteří profesori, ale i žáci se zúčastnili protifašistického odboje. Řada z nich byla vězněna v koncentračních táborech, z toho dva žáci byli popraveni, jeden žák zemřel na následky věznění po propuštění.

Po druhé světové válce a po obnově Škodových závodů pokračovala i výuka učňů. Učňovské školy se nově nazývaly *Základní odborné školy*. V roce 1950 existovalo v Plzni celkem 6 základních odborných škol. Plzeňská Škodovka postupně převzala do své správy 3 základní odborné školy. Budovy těchto škol byly ve Škroupově ulici, v sadech 5. května a na nynější Americké třídě. V průběhu 50. let vstoupil v platnost zákon o odborných učilištích, později v 70. letech o středních odborných učilištích. Rozsáhlý areál pro žáky byl vybudován v Plzni-Skvrňanech ve Vejprnické ulici (viz obrázek 3). V průběhu minulých 20 let se v učňovském školství vystřídal několik způsobů přípravy žáků (dvouleté, tříleté a čtyřleté učební obory). Učební obory čtyřleté s maturitou, tříleté a dvouleté se stabilizovaly až do dnešní doby (Střední průmyslová škola strojnická a Střední odborná škola profesora Švejcara, 2023).

Obrázek 3 - Nově postavená budova SOU na Vejprnické ulici v Plzni

Zdroj: www.spstrplz.cz/o-skole/historie

Velký rozvoj elektrotechnického, strojního, stavebního a dopravního průmyslu nastal v Plzni až po druhé světové válce. Koncem 50. let s rozvojem odborného školství se také několikrát měnilo označení škol. V roce 1954 došlo ke vzniku **SPŠ elektrotechnické**, její součástí byly i třídy s dopravním zaměřením. V roce 1967 dochází k **rozdělení na SPŠ elektrotechnickou a SPŠ dopravní**. Na SPŠ dopravní se původně vyučovaly pouze železniční předměty. Od konce 80. let. 20. století se zde začínají vyučovat i předměty silniční a letecké dopravy, ale i obory managementu dopravy, telekomunikace a zasilatelství. Všechny střední průmyslové školy v Plzni (strojnická, stavební, elektrotechnická a dopravní) jsou propojovány s výrobními podniky v Západočeském kraji, kde žáci absolvují první praxe a mnohdy svoje první zaměstnání (Almanach ke 40. výročí Střední průmyslové školy dopravní, 2007, s. 10).

V roce 1996 byl 1. září založen nový právní subjekt **Vyšší odborná škola a Střední průmyslová škola elektrotechnická Plzeň** a začíná první výuka na VOŠ v Plzni. Škola vydržela až do dnešních dnů (Historie školy - VOŠ a SPŠE Plzeň, 2023).

2.4 Tradice oboru

Vzdělávání železničních zaměstnanců je bezesporu stejně staré jako železnice sama a souvisí se skutečností, že železniční provoz, vzhledem k zajištění bezpečnosti přepravovaných osob a zásilek, musí být prováděn podle jednotných pravidel. Již v období první republiky byly organizovány různé kvalifikační kursy. Vedle odborných zkoušek museli určení zaměstnanci vykonávat také postupové zkoušky (zvláštní kvalifikační příprava pro vybrané profese). Dne 1. ledna 1951 pak byly ustanoveny *Závodní školy práce*, pověřené prováděním školení a organizováním výchovných a vzdělávacích akcí. Se vznikem nové organizační struktury Československých státních drah započalo v květnu 1963 budování rozsáhlé sítě učebně výchovných zařízení pro výchovu a zvyšování kvalifikace železničních zaměstnanců. Dne 1. července 1963 byl pro tyto účely založen *Ústav podnikové výchovy* a pro potřeby vzdělávání vedoucích zaměstnanců sloužil *Ústřední dopravní institut*. Do těchto dvou institucí se pak soustředilo téměř veškeré vzdělávání (Dopravně vzdělávací institut, DVI.cz, 2023).

Obor 37-41-N/03 Provoz a ekonomika dopravy navazuje na obor na SOŠ 37-41-M/01 Provoz a ekonomika dopravy, vychází z původně specializovaných oborů dle jednotlivých druhů doprav. Jak již bylo zmíněno v bakalářské práci, původní obory na Střední průmyslové škole dopravní v Plzni po jejím založení v roce 1967 byly převážně určeny pro železniční dopravu. Až postupem času se přidala silniční doprava, městská hromadná doprava, lodní a v poslední řadě letecká doprava.

2.4.1 Popis oboru

Obor **37-41-N/03 Provoz a ekonomika dopravy** v sobě integruje všechny druhy dopravy. Vlákem po kolejích, kamionem po silnicích, lodí, letadlem nebo městskou hromadnou dopravou. Všemi těmito způsoby dopravy je zajištěna moderní doprava osob, ale i zboží. Celá dopravní infrastruktura je propracovaným systémem, který nabízí nejenom servis veřejnosti a firmám, ale také zajímavé pracovní příležitosti, a protože jde o oblast rozsáhlou, i nabídka uplatnění na trhu práce je bohatá. Absolvent může pracovat jako výpravčí nebo dispečer v železniční a letecké dopravě, může být spedičním expertem, pracovat jako technik dopravní infrastruktury nebo sestavovat

jízdní řády městské hromadné dopravy. Základem je ale absolutorium na jedné z VOŠ, které poskytují studium tohoto oboru. Nutno dodat, že pro železniční a leteckou dopravu je potřeba absolvovat k tomuto tříletému studiu ještě doplňující kvalifikační kurzy a zkoušky. V příloze 2 je uveden Učební plán pro obor 37-41-N/03 Provoz a ekonomika dopravy VOŠ a SPŠE Plzeň.

2.4.2 Možnost studia oboru na VOŠ

Obor **37-41-N/03 Provoz a ekonomika dopravy** je v současné době vyučován pouze na dvou VOŠ. První možností je Vyšší odborná škola, Střední průmyslová škola automobilní a Střední odborné učiliště dopravní a technické, Skuherského 3, České Budějovice a druhou možností je Vyšší odborná škola a Střední průmyslová škola elektrotechnická, Koterovská 85, Plzeň. Jiné VOŠ nenabízí studium oboru 37-41-N/03 Provoz a ekonomika dopravy.

Celková nabídka ve skupině oborů 37 - Doprava a spoje je malá. Pro přehled zde uvádím ještě další možnosti vzdělání na VOŠ v oblasti dopravy a logistiky. V oboru **37-41-N/04 Dopravní logistika a obchod** nabízí vzdělání Vyšší odborná škola a Střední průmyslová škola dopravní, Masná 1000/18, Praha 1 - Staré Město. Pro obor **37-42-N/01 Logistik specialista** nabízí vzdělání AHOL - Vyšší odborná škola, Dušní 1106/8, Ostrava. To jsou všechny obory vyššího vzdělání ve skupině oborů 37 – Doprava a spoje (MŠMT, www.infoabsolvent.cz, 2023).

2.4.3 Popis VOŠ a SPŠE

VOŠ a SPŠE Plzeň byla založena 1. ledna 1996, kdy měla akreditaci pro dva obory Marketing a Výpočetní systémy. V roce 1997 přibyl obor 37-41-N/03 Provoz a ekonomika dopravy, v roce 2000 přibyl čtvrtý obor Stavebnictví. V roce 2006 jsme měli na VOŠ 500. studenta. V roce 2013 je akreditován na VOŠ pátý obor Elektrotechnika v inteligentních stavbách. Ve školním roce 2016/2017 VOŠ oslavila 20leté výročí a přibyl šestý obor Informatika ve firemní praxi. V letošním roce 2023 ukončí studium na VOŠ 1500. student (Historie školy - VOŠ a SPŠE Plzeň, 2023).

VOŠ Plzeň je integrální součástí Střední průmyslové školy elektrotechnické. Před rokem 1996 byly v současném areálu VOŠ a SPŠE umístěny dvě střední průmyslové

školy – elektrotechnická a dopravní. Střední průmyslová škola dopravní se po roce 1996 přestěhovala na Karlovarskou třídu a spojila se s dopravním učilištěm. Uvolněné prostory tehdy využila nově vzniklá VOŠ a SPŠE Plzeň.

Areál školy tvoří 3 školní budovy, 2 tělocvičny a školní dílny vzájemně propojené systémem krytých chodeb. Přes chodník je školní jídelna pro 1400 obědů denně a 2 budovy internátů. Internáty jsou přístupné pro všechny střední školy v Plzni, nicméně výhodou našich studentů je docházková vzdálenost do VOŠ do 3 minut pěšky. Učebny jsou moderně vybavené audiovizuální technikou, internetem. Jsou zde speciální učebny sdělovací, zabezpečovací techniky. Je zde univerzální učebna virtuální reality, kde studenti mohou např. opravovat součásti jaderné elektrárny, lopatku větrné elektrárny atd. Ve školních dílnách jsou moderní CNC soustruhy na kov a mnoho dalších kovoobráběcích a tvářecích strojů.

Střední průmyslová škola elektrotechnická nabízí tyto maturitní obory:

- Elektrotechnika,
- Informační technologie,
- Technické lyceum.

V současné době nabídka studijních oborů na VOŠ je:

- Informatika ve firemní praxi,
- Marketing,
- Internet věcí,
- Správce počítačových sítí pro malé a střední organizace,
- Provoz a ekonomika dopravy.

Obrázek 4 – Budova VOŠ a SPŠE Plzeň

Zdroj: VOŠ a SPŠE Plzeň

3 Motivace výběru školy

Podle Čápa (2001, str. 92) „*Motivace znamená souhrn hybných momentů v činnostech, prožívání, chování osobnosti*“. Obecně termín motivace je odvozen z latinského slova „*movere*“ – tedy pohybovati, hýbati. Motivaci lze rozdělit na **vnitřní a vnější**. Pro pojem motivace se původně používali jiné názvy jako např. pud nebo instinkt. Dnes výraz instinkt používáme pro specifické chování zvířat, stejně tak jako slovo pud se používá ve spojitosti s motivy organickými nebo biologickými (hlad, žízeň, sex). Ve druhé polovině 20. století se rozšířil pojem **potřeba**. Jeden z nejčastěji používaných modelů motivace, jehož autorem je americký psycholog Abraham H. Maslow, vychází z toho, že potřeby, které lidi motivují, mají hierarchickou povahu. Uspokojování začíná postupně od spodní základny, kde jsou uspokojovány základní fyziologické potřeby člověka (spánek, sex, potrava atd.) přes patro potřeby jistoty a bezpečí až k potřebám hierarchicky vyšším, kde se nachází potřeba seberealizace.

K pěti skupinám motivačních faktorů, na kterých je Maslowova pyramida potřeb založena, patří:

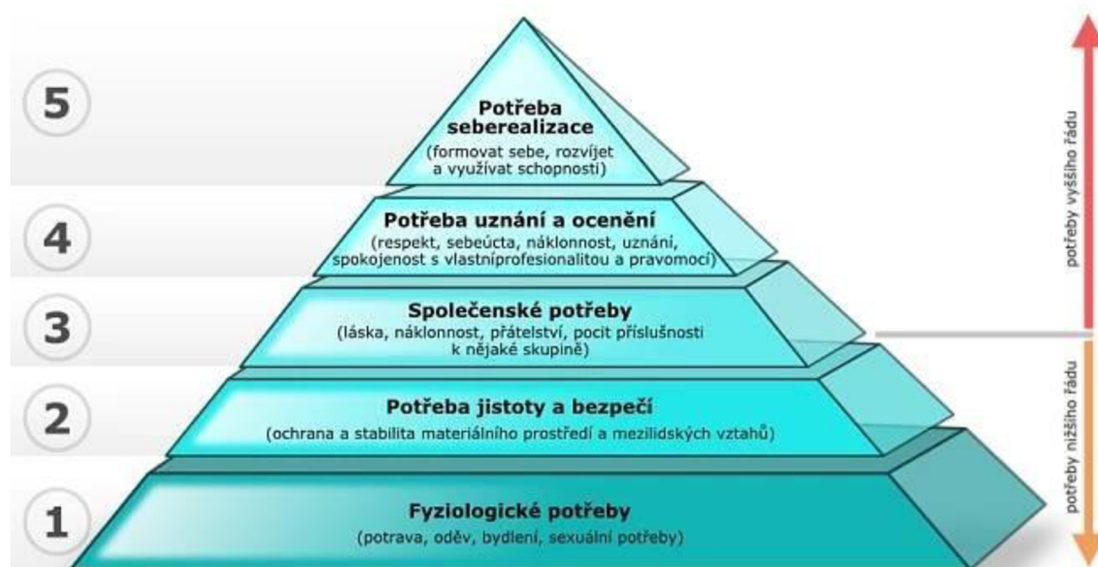
- Potřeby fyziologické, jejichž uspokojení je podmínkou pro přežití člověka.

- Potřeby jistoty, bezpečí a zdraví, o jejichž uspokojení rozhodují především školní podmínky a prostředí pracoviště odborného výcviku.
- Potřeby sociální, tj. přátelství, sounáležitosti, společenského přijetí apod., k jejichž uspokojení slouží příjemná atmosféra školy či celkové klima školy.
- Potřeby uznání, tj. ocenění, sebeúcty, prestiže, úspěchu, respektu, pozornosti ostatních apod., označované též jako potřeby vlastního ega. Jsou-li uspokojeny, zvyšují vlastní sebehodnocení či sebevědomí. Ocenění závisí na přístupu pedagoga k danému žákovi.
- Potřeby seberealizace, ke kterým patří potřeba studia a dalšího osobního rozvoje. Uplatnění nastává na trhu práce, v profesní kariéře a v životě vůbec. S tím souvisí neustálé získávání nových zkušeností, řešení problémů apod.

Z Maslowovy teorie plyne, že motivaci člověka ovlivňují především potřeby neuspokojené. Dle Maslowa (Čáp, Mareš, 2001, s. 133-134) platí, že uspokojená potřeba přestává již člověka motivovat. Naopak neuspokojená potřeba člověka ohrožuje biologicky a psychicky. Neplatí to však pro hierarchicky nejvyšší potřebu seberealizace, která na rozdíl od potřeb „nižších“ nemůže být nikdy zcela naplněna. Uspokojováním může dokonce tato potřeba nabývat na síle. Vztaheno k motivaci učení, člověk nepřestává být motivován k dalšímu a dalšímu studiu.

Obrázek 5 – Maslowova pyramida potřeb

Zdroj: Vedení lidí / motivace (Prezentace.halek.info)

3.1 Motivace ke vzdělání

Motivaci ke vzdělávání můžeme také označit pojmem zájem. Zájem o učivo, o odbornou školu, o vlastní obor. Zájem je součástí celkové motivace (vnitřní a vnější). „Zájem je získaný motiv, který se projevuje kladným emočním vztahem jedince k určité skutečnosti a k určitému druhu činnosti“ (Čáp, Mareš, 2001, s. 149). Zájmy lze rozdělit podle hloubky (zpočátku jen povrchní zájem, který se pak stupňuje více do hloubky) nebo podle obsahu (o co se člověk zajímá). Obecně lze říci, že čím starší žáci či studenti jsou, tím mají vyvinutější osobní autoregulaci (Čáp, Mareš, 2001, s. 506). Tedy mají potřebu sami se sebou něco dělat, někam se posunout, pracovat na sobě. Motivace ke vzdělání patří v Maslowově pyramidě potřeb do skupiny potřeb vyššího řádu. Jedná se o nejvyšší patro pyramidy – potřeba seberealizace.

3.2 Pracovní motivace

Pro uchazeče, který přemýšlí o studiu konkrétní odborné školy / konkrétního oboru, je těžké se vžít do situace, která bude následovat po vystudování za 3-4 roky. Většinou se jedná o uchazeče na VOŠ v rané fázi dospělosti (20-22 let), kteří ještě nemají dostatek životních a zejména pracovních zkušeností. Nicméně toto ztotožnění se s rolí nastupujícího pracovníka je nutné. Vzory svého chování tak přirozeně uchazeči hledají u svých rodičů, prarodičů, popř. vychovatelů. V každém případě se jedná o pohled zkreslený a neúplný, nicméně základní pracovní motivace zůstávají stejné. Ty se nemění získanými vědomostmi, dovednostmi a postoji, pouze dochází k jejich prohloubení a upevnění.

Vnitřní pracovní motivace:

- zájem o obor,
- stabilita podniku,
- využití znalostí z vystudovaného oboru,
- prohloubení znalostí,
- nové sociální kontakty,
- řešení reálných problémů,
- touha být ve svém oboru nejlepší.

Vnější pracovní motivace:

- finanční ohodnocení (mzda / plat),
- finanční příspěvek na stravu, dopravu, rekreaci, penzijní spoření,
- služební automobil, telefon, notebook,
- pružná pracovní doba,
- poloviční pracovní úvazek,
- práce z domova (home office),
- firemní školka.

Z výše uvedeného je tedy zřejmé, že pracovní motivací pro člověka není jen finanční ohodnocení. Existenční funkci mzdy nebo platu nelze podcenit, protože finance jsou nutné pro zajištění základních potřeb jedince, nicméně lidé pracují i kvůli jiným potřebám. Motivačními faktory mohou být uznání, pochvala, respekt, smysluplná naplňující práce, ocenění druhými, ale i vážení si sama sebe či příjemný pocit z dobře vykonané práce.

3.3 Uplatnění absolventů oboru na trhu práce

Důležitým aspektem při rozhodování o výběru školy / studijního oboru je uplatnění absolventů na trhu práce. Absolventi škol patří již tradičně do nejrizikovější skupiny z pohledu vstupu na trh práce. Proto při volbě oboru bude hrát pro uchazeče velkou roli aktuální míra nezaměstnanosti daného studijního oboru v době rozhodování. Informace o míře nezaměstnanosti pro daný region i v rámci celé ČR poskytuje portál MŠMT www.infoabsolvent.cz, který spravuje *Národní pedagogický institut České republiky*. V bakalářské práci se věnuji studijnímu oboru 37-41-N/03 Provoz a ekonomika dopravy, který patří do skupiny oborů č. 37 Doprava a spoje.

Podle portálu MŠMT infoabsolvent (MŠMT, infoabsolvent, 2023) došlo mezi dubnem 2021 a dubnem 2022 k nejvýraznějšímu poklesu míry nezaměstnanosti pro vyšší odborné vzdělávání u těchto skupin oborů: 28 Technická chemie a chemie silikátů (o 33,3 %), 72 Publicistika, knihovnictví a informatika (o 13,5 %) a **37 Doprava a spoje (o 11,5 %)**. Data pro VOŠ a skupinu 37 za duben 2023 nejsou k dispozici.

Tabulka 1 - Míra nezaměstnanosti absolventů VOŠ v dubnu 2021 a dubnu 2022

Skupina oborů vzdělání	Počet absolventů (2021)	Počet nezaměstnaných absolventů (duben 2022)	Míra nezaměstnanosti absolventů v % (duben 2022)	Srovnání s dubnem 2021
23 Strojírenství a strojírenská výroba	45	3	6,7%	4,9 p.b.
26 Elektrotech., telekom. a výpočet. technika	81	3	3,7%	-4,6 p.b.
28 Technická chemie a chemie silikátů	5	0	0,0%	-33,3 p.b.
29 Potravinářství a potravinářská chemie	11	0	0,0%	0,0 p.b.
33 Zprac. dřeva a výroba hudeb. nástrojů	17	0	0,0%	0,0 p.b.
36 Stavebnictví, geodézie a kartografie	16	1	6,3%	6,3 p.b.
37 Doprava a spoje	17	0	0,0%	-11,5 p.b.
39 Speciální a interdisciplinár. tech. obory	7	0	0,0%	0,0 p.b.
41 Zemědělství a lesnictví	35	2	5,7%	2,6 p.b.
53 Zdravotnictví	783	11	1,4%	0,1 p.b.
61 Filozofie, teologie	5	0	0,0%	0,0 p.b.
63 Ekonomika a administrativa	146	2	1,4%	-2,9 p.b.
64 Podnikání v oborech, v odvětvích	72	3	4,2%	-0,9 p.b.
65 Gastronomie, hotelnictví a turismus	178	2	1,1%	-2,0 p.b.
66 Obchod	10	1	10,0%	-10,0 p.b.
68 Právo, právní a veřejnosprávní činnost	133	1	0,8%	-2,9 p.b.
72 Publicistika, knihovnictví a informatika	30	0	0,0%	-13,5 p.b.
74 Tělesná kultura, tělovýchova a sport	5	0	0,0%	0,0 p.b.
75 Pedagogika, učitelství a sociální péče	455	7	1,5%	-1,0 p.b.
82 Umění a užité umění	221	5	2,3%	-5,7 p.b.
Celkem N	2 272	41	1,8%	-1,6 p.b.

Zdroj: MŠMT, infoabsolvent.cz, 2023

Jak již bylo popsáno v kapitole 3.4.2, v rámci České republiky studijní obor 37-41-N/03 Provoz a ekonomika dopravy vyšší odborné vzdělání poskytují pouze dvě školy. Z výše uvedeného vyplývá, že o absolventy vyšší odborné školy v oboru 37 Doprava a spoje je na trhu práce velký zájem (infoabsolvent.cz, 2023).

Jako další zdroj informací pro výběr školy / oboru může uchazeči posloužit *Národní soustava povolání* (Národní soustava povolání, 2017). Jedná se o veřejně přístupný registr všech profesních a úplných profesních kvalifikací potvrzených a uznávaných na území ČR. Je tvořen na základě sektorových rad působících na MŠMT a spoluprací se zaměstnavateli v jednotlivých skupinách oborů. U každého povolání jsou popsány kvalifikační, pracovní, zdravotní požadavky a požadované kompetence. Jsou zde uvedeny i konkrétní pracovní činnosti, vhodné studijní obory a je zde uvedena orientační výše měsíční hrubé mzdy. Uchazeč zde nalezne i konkrétní nabídky zaměstnavatelů v daném regionu a v rámci celé ČR. Další informace o oboru

a potřebných kvalifikačních požadavcích je možné nalézt na portálu *Národní kvalifikace povolání* (Národní soustava kvalifikací, 2023).

3.4 Marketingová image školy a oboru

Pro všeobecné povědomí o škole, resp. o konkrétním studijním oboru je důležitá prezentace a propagace školy. Informování zřizovatele školy o propagaci a prezentaci školy je dáno Vyhláškou MŠMT č. 15/2005 Sb., ve znění 1. změny platné od 1. července 2022, kterou se stanoví náležitosti dlouhodobých záměrů a výročních zpráv. Vyhláškou č. 15/2005 Sb. je požadováno v §7 Obsah a zpracování výroční zprávy o činnosti školy za **i) údaje o aktivitách a prezentaci školy na veřejnosti**. Další podmínky pro výroční zprávy stanovuje Školský zákon č. 561/2004 Sb. v platném znění od 1. ledna 2024 v §10 a §11 (MŠMT, Školský zákon, 2023).

Mezi důležité úkoly školy při sebezprezentaci školy patří šíření dobrého jména a značky školy, budování příznivé image školy a dlouhotrvající vztahy se širokou veřejností. Tyto zásady platí jak pro vnější, tak pro vnitřní komunikaci.

Podle Egera (2021, s. 114-116) image školy představuje určitou značku školy. Tato značka, stejně jako průmyslová značka (např. Škoda, Siemens, ETA, apod.), je známkou kvality školy, nositelem dobrého jména školy, ale také hodnocením vnímání školy veřejností. Veřejnost může školu nebo i její část vnímat objektivně i subjektivně na základě správných, ale i nesprávných zkušeností jednotlivců nebo skupin. Vývoj image školy prochází určitým vývojem a přes určitou stabilitu je image školy v rámci dlouhodobé marketingové koncepce PR ovlivnitelná.

Image školy se skládá z:

1. Identity školy.
2. Kultury školy.
3. Nabídky vzdělávacích programů.
4. Marketingové komunikace PR.

Jednotlivé složky od sebe nelze jednoznačně oddělit, prolínají se a vzájemně se ovlivňují.

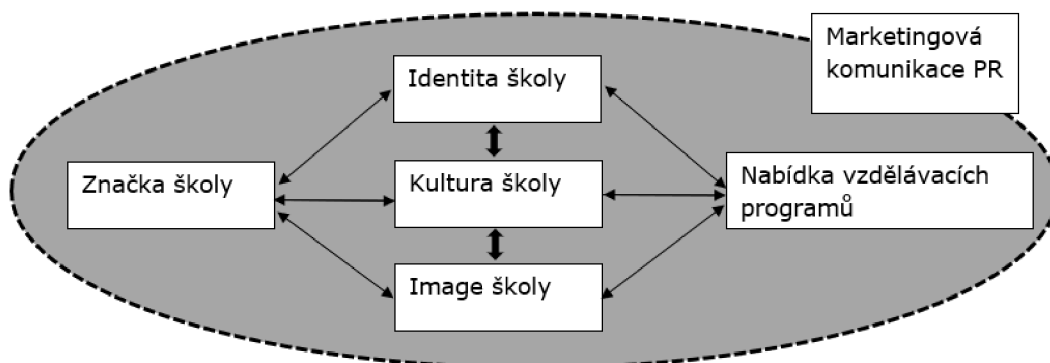
Identita školy je obrazem vizuálního vnímání školy, prostor školy, školních budov a okolí školy. Dále sem patří oblečení studentů a vyučujících, logo školy, webová prezentace apod.

Kultura školy má dvě části. Vnitřní kultura školy je příjemné prostředí školy, tiskoviny, propagační materiály, vztahy žák – učitel – rodič – veřejnost, dobré klima školy a rozvíjející se prostředí. Vnější kultura školy by měla být založena na tradici a historii školy, měla by zahrnovat známé osobnosti školy, pozitivní příběhy, vztahy nadřizený – podřízený. Patří sem i vstupní prostory a orientační systém školy.

Nabídka vzdělávacích programů je důležitým aspektem pro výběr školy a konkrétního studijního oboru. Dobrá marketingová komunikace PR je nutná zejména pro nerozhodnuté zájemce o studium. Podrobný popis studijních oborů, stejně tak jako uplatnění na trhu práce. Pro mnohé uchazeče je rozhodující forma studia (prezenční, dálkové studium, individuální studijní plány).

Marketingová komunikace PR se dělí na vnitřní a vnější. Vnitřní komunikace je určena pro zaměstnance školy a studenty školy. Jde o upevnění a šíření dobré image (značky) školy. Jde o to, cítit určitou sounáležitost se školou, její kulturní identitou, školním řádem a etikou školy. Vnější komunikace je určena směrem k veřejnosti a zřizovateli školy. Jde o pozitivní reklamu. Formy reklamy mají různou podobu. Může se jednat o příležitostně vydané letáky (např. v rámci dne otevřených dveří, veletrhů apod.) až po sociální sítě, které začínají mít čím dál větší váhu. Finanční stránka vnější komunikace PR je závislá od vedení školy – nakolik je ochotno investovat do reklamy školy. Je zde nutné uvést, že ne každá reklama vyžaduje finanční zdroje. Existuje více možností, kde lze školu prezentovat bezplatně nebo za symbolický účastnický poplatek. Jedná se o různé veletrhy práce, dny otevřených dveří, webové stránky krajů, které jsou zřizovateli škol apod.

Obrázek 6 – Schéma image školy

Zdroj: upraveno podle Egera (2021, s. 117)

PRAKTICKÁ ČÁST

4 Cíl a záměr průzkumného šetření

4.1 Metody sběru dat

Cílem této bakalářské práce bylo zjistit výši zájmu studentů o studijní obor v kontextu tradice a historického odborného vzdělávání na vybrané škole. Jako místo šetření jsem si vybral školu, kterou důvěrně znám – SPŠE a VOŠ Plzeň, kde pracuji na vedlejší činnost jako učitel odborných předmětů. Sběr dat probíhal přímo ve škole, a to ve dvou školních rocích 2022/23 a 2023/2024. Jednalo se o studijní obor 37-41-N/03 Provoz a ekonomika dopravy na VOŠ. Zapojeni byli všichni studenti výše uvedeného studijního oboru, respektive dotazník obdrželi všichni studenti 1. až 3. ročníku, kteří tak měli možnost se vyjádřit. Před vyplněním anonymního dotazníku proběhlo krátké vysvětlení, které seznámilo studenty s cíli výzkumu, a zároveň byli studenti ujištěni, že se jedná o anonymní dotazník. Jejich odpovědi nebudou a ani nemohou mít žádný vliv na hodnocení jejich studia. Autor práce je přesvědčen, že anonymita dotazníku vedla k větší ochotě dotazovaných odpovídat upřímně a pravdivě. Návratnost dotazníků byla 100%. Jedná se tedy o 33 vyplněných dotazníků. Autor práce je velmi rád za takto projevenou důvěru a zároveň zpětnou vazbu, protože studentů VOŠ se zaměřením na Provoz a ekonomiku dopravy je opravdu málo, a tak každý odevzdaný dotazník přináší důležité informace a činí výzkum relevantnějším. Před samotným ostrým spuštěním dotazníkového šetření jsem provedl pilotáž na vzorku cca 10 studentů. Zde jsem si ověřil, že dvě otázky působily zavádějícím způsobem (resp. byly chybně pochopeny), a proto byly zpřesněny. Pak již probíhalo vlastní dotazníkové šetření.

4.2 Dotazník

Vzhledem k tomu, že se autorovi BP nepodařilo nalézt žádný standardizovaný dotazník, který by vyhovoval výzkumnému cíli, byl sestaven vlastní dotazník (Příloha č. 1). Dotazník se skládá z deseti otázek, přičemž některé jsou formulovány jako otázky uzavřené (otázky č. 1, 2, 8 a 9), některé otázky jako polouzavřené (otázky č. 3, 4 a 10) a některé otevřené (otázky č. 5, 6 a 7). Uzavřené otázky jsou takové otázky,

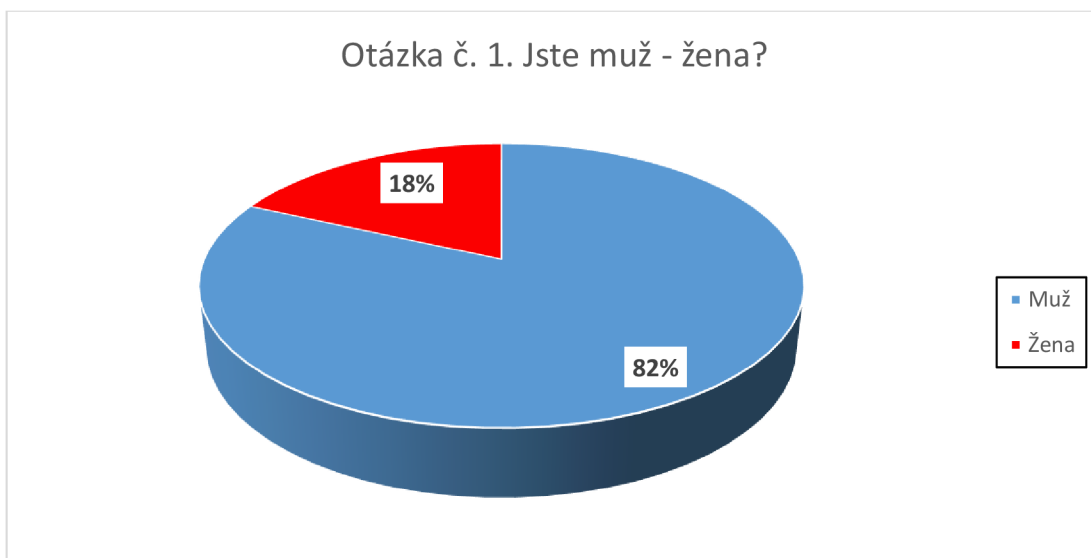

na které může dotazovaný odpovědět jen z výběru předem definovaných odpovědí. Polouzavřené otázky dávají možnost dotazovanému odpověď zaškrtnout z předepsaných odpovědí nebo dopsat svoji odpověď. Otevřené otázky dávají dotazovanému možnost se vyjádřit vlastními slovy, jsou ovšem náročnější na vyhodnocení. Výslednou formu dotazníku autor práce zvolil vzhledem k časovým možnostem a potřebnému úsilí tazatele i dotazovaných. Cílem bylo při relativně nízkých nákladech získat velké množství dat, která lze později kvantifikovat. V dotazníkovém šetření jsem se také zaměřil na otázky vypovídající o image a povědomí školy (otázky č. 8 a 9). Dotazník byl tvořen od jednoduchých (tzv. zahřívacích) otázek ke složitějším. Autor práce se dále snažil vyvarovat se návodným nebo zavádějícím otázkám. Na zavádějící otázky upozornilo autora pilotní ověření dotazníku. Dále se nevyskytují v dotazníku otázky dotazující se na dvě věci najednou. V poslední řadě byl brán ohled na časovou náročnost vyplnění dotazníku, ovšem aniž by otázky podstatné pro vlastní dotazníkové šetření utrpěly jakoukoli újmu. Dotazník obsahuje deset otázek a je přiložen v příloze 1.

4.3 Analýza a intepretace dat

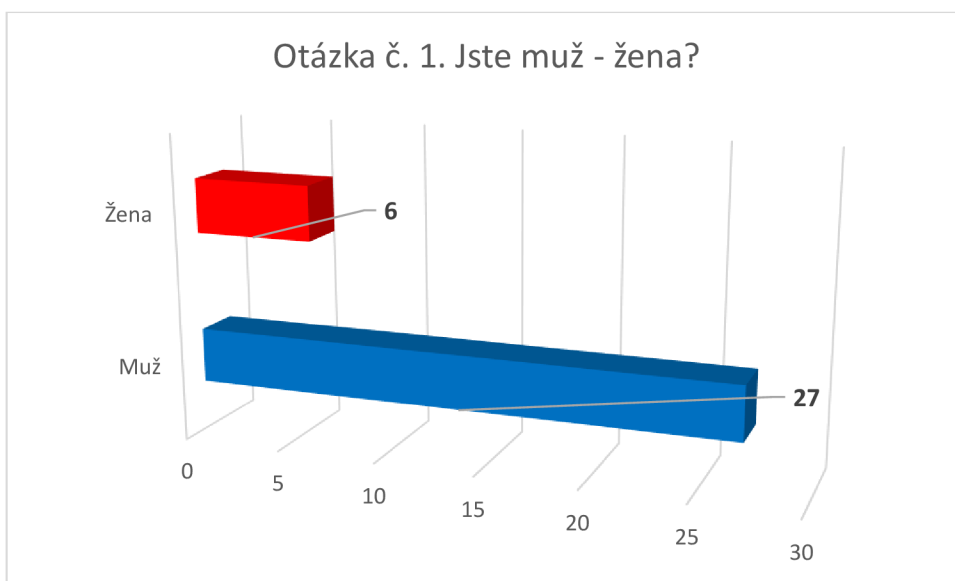
Otázka č. 1 se týkala rozdělení respondentů na muže a ženy. Procentuální zastoupení ukazuje graf č. 1. Sumární vyjádření je uvedeno v grafu č. 2. Z obou grafů je vidět, že větší početní zastoupení zde mají muži. Je to pochopitelné pro technický obor, jakým doprava bezesporu je.

Graf 1 - Procentuální rozdělení na muže a ženy

Zdroj: Vlastní šetření

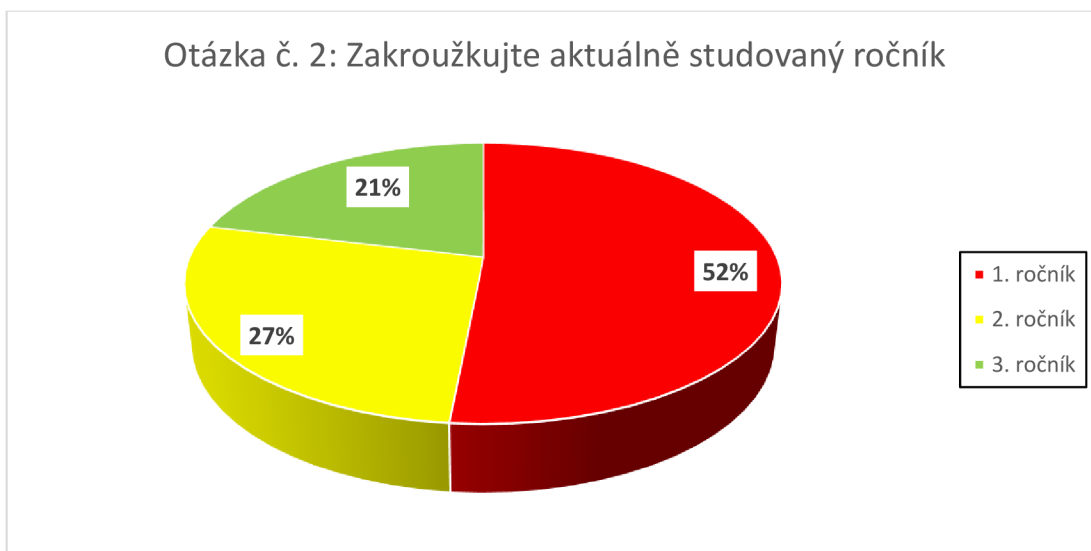
Graf 2 - Početní vyjádření muž/žena

Zdroj: Vlastní šetření

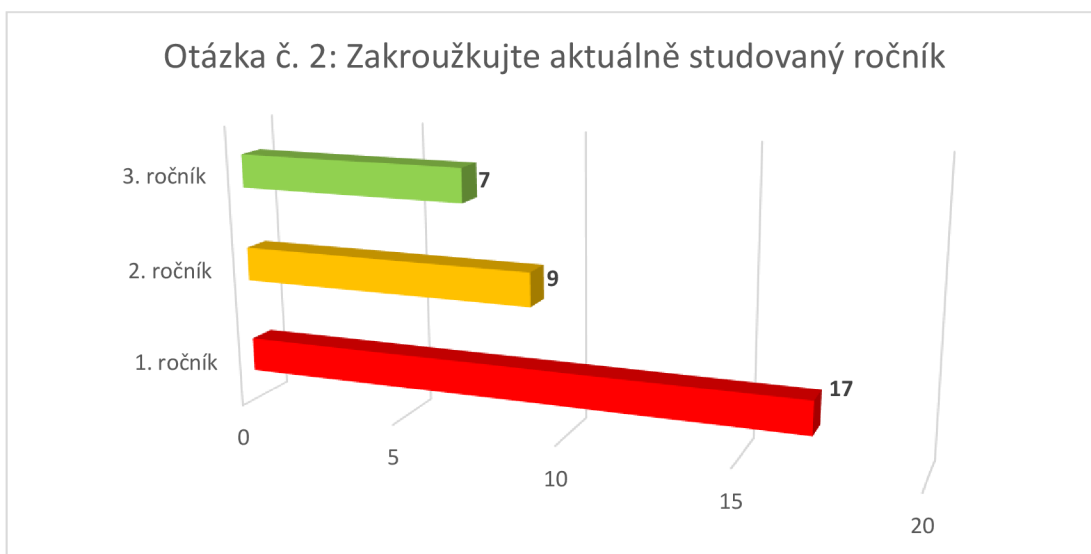
Otázka č. 2 byla zaměřena na aktuálně studovaný ročník oboru 37-41-N/03 na VOŠ Plzeň. Ve srovnání s jinými VOŠ se může zdát, že je zde malý počet aktuálně studujících. Naopak mohu konstatovat, že počet studentů má v posledních 6 letech vzrůstající charakter. V předchozích letech byly počty okolo 8 žáků na ročník. Procentuální zastoupení ukazuje graf č. 3. Sumární vyjádření je uvedeno v grafu č. 4.

Graf 3 - Procentuální vyjádření studentů v jednotlivých ročnících

Zdroj: Vlastní šetření

Graf 4 - Početní vyjádření studentů v jednotlivých ročnících

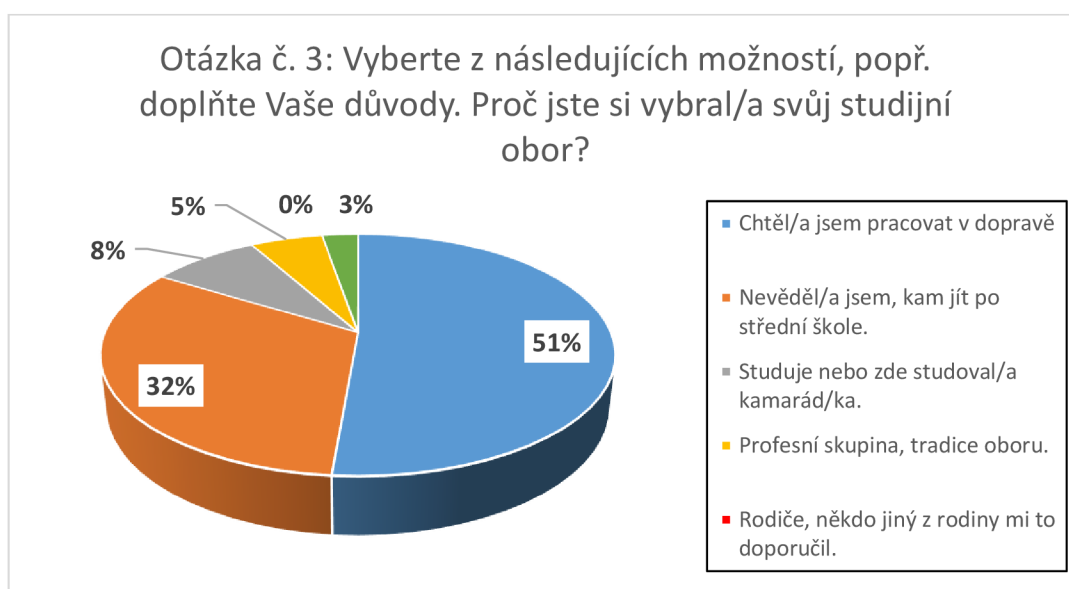

Zdroj: Vlastní šetření

Otázka č. 3 zkoumala důvody výběru studovaného oboru. Otázka byla formulována takto: „Proč jste si vybral/a svůj studijní obor?“. V nabídce odpovědí byly uzavřené i otevřené možnosti odpovědí: a - chtěl/a jsem pracovat v dopravě; b - nevěděl/a jsem, kam jít po střední škole; c - studuje nebo zde studoval/a kamarád/ka; d - profesní skupina, tradice oboru; e - rodiče, někdo jiný z rodiny mi to doporučil. Odpověď f mohl každý respondent vhodně doplnit. Tato možnost byla využita pouze jedenkrát,

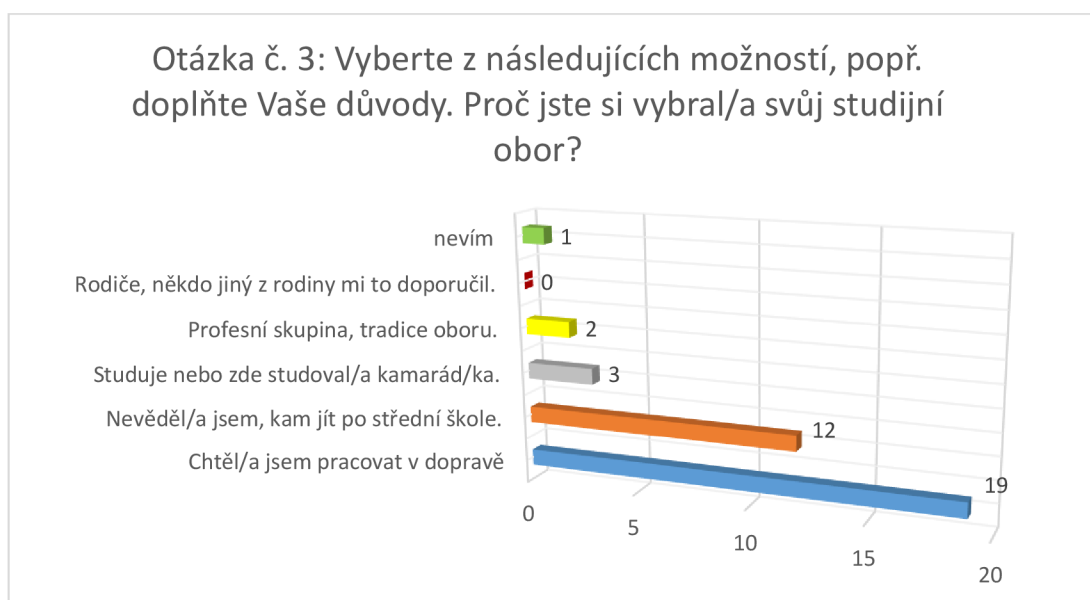
a to doplněním odpovědi – „Nevím“. Z grafů č. 5 a 6 je zřejmé, že nadpoloviční většina chce pracovat v oboru doprava (51 %), ale zároveň 1/3 respondentů přiznala, že nevěděla, kde pokračovat po střední škole (31 %). Jen 5 % respondentů se hlásilo k profesní skupině.

Graf 5 - Procentuální vyjádření odpovědí na otázku č. 3.

Zdroj: Vlastní šetření

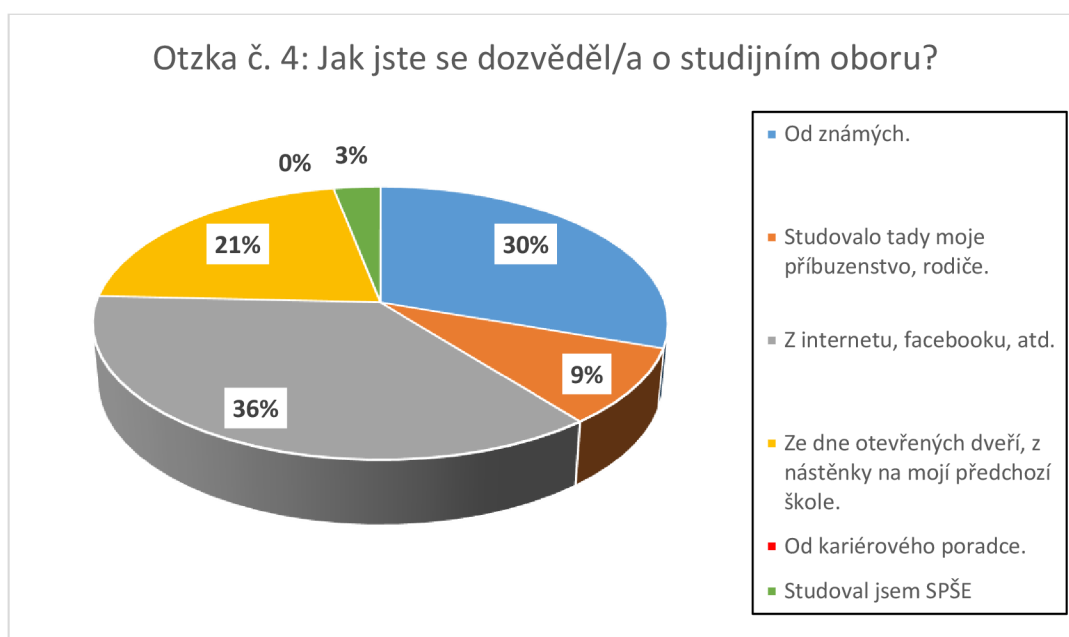
Graf 6 - Početní vyjádření odpovědí na otázku č. 3.

Zdroj: Vlastní šetření

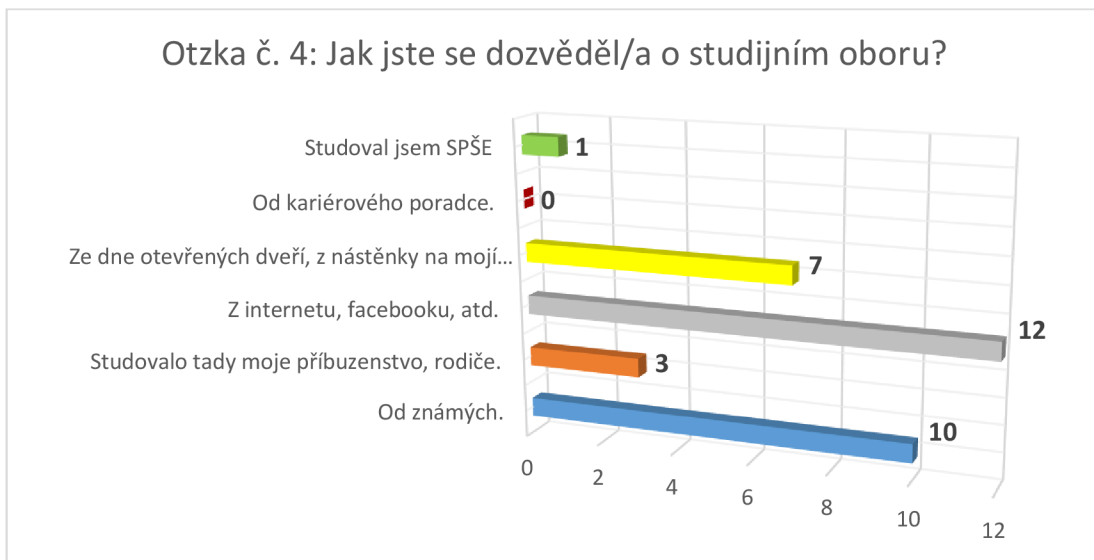
Otázka č. 4 byla zaměřena na znalost a povědomí o studijním oboru a zněla: „*Jak jste se dozvěděl/a o studijním oboru?*“. Z nabízených odpovědí: a - od známých; b - studovalo tady moje příbuzenstvo, rodiče; c - z internetu, facebooku, atd.; d - ze dne otevřených dveří, z nástěnky na mojí předchozí škole; e - od kariérového poradce. Odpověď f bylo možné vyplnit podle vlastního uvážení. Výsledkem dotazníkového zjištění je, že 36 % respondentů se dozvědělo o studijním oboru z internetu, facebooku a dalších sociálních médií a dalších 30 % respondentů se to dozvědělo od známých. To jsou celkem 2/3 všech dotazovaných (66 %). Například od kariérového poradce se o zkoumaném studijním oboru nedozvěděl nikdo z dotazovaných. Odpověď f využil jeden respondent a odpověděl – „*Studoval jsem SPŠE*“, tedy školu již navštěvoval před tím, než nastoupil studium na VOŠ. Více ukazují grafy č. 7 a 8.

Graf 7 - Procentuální vyjádření odpovědí na otázku č. 4.

Zdroj: Vlastní šetření

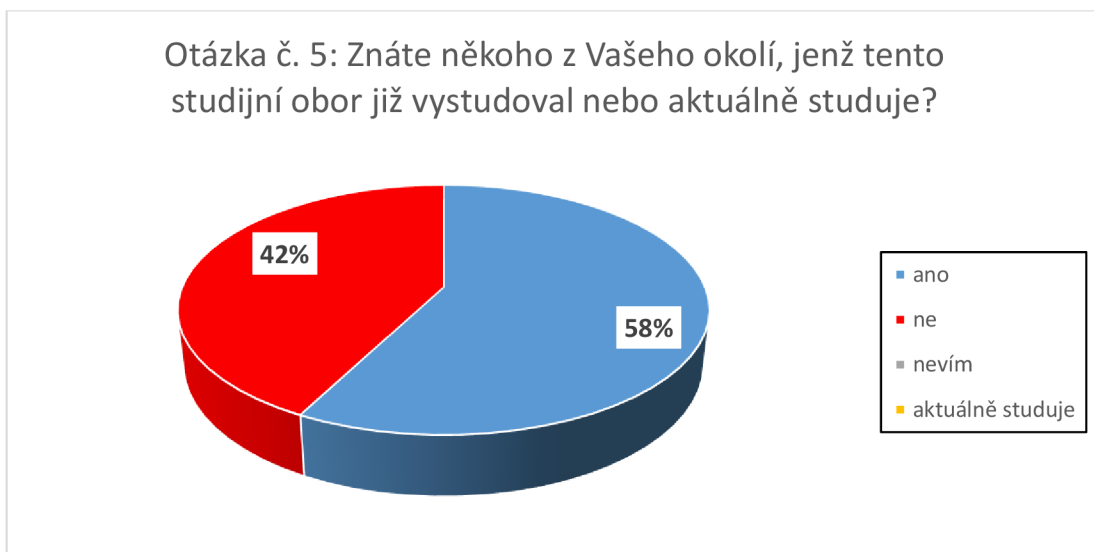
Graf 8 – Početní vyjádření odpovědi na otázku č. 4.

Zdroj: Vlastní šetření

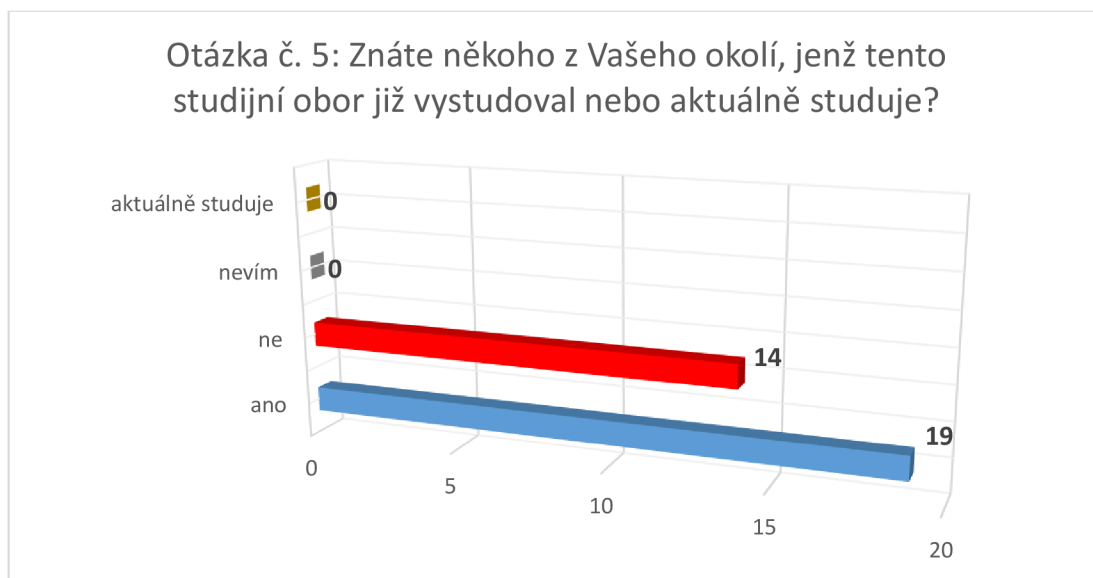
Otázka č. 5 byla zadána následovně: „Znáte někoho z Vašeho okolí, jenž tento studijní obor již vystudoval nebo aktuálně studuje?“. Jednalo se o otevřenou otázku, kde respondenti měli možnost se libovolně vyjádřit. Zde se autor BP pokusil zjistit vztah nastupujících studentů k profesní skupině v oblasti dopravy. Bohužel se respondenti drželi zaběhnutých výrazů: „ano – ne – nevím“. Více představují grafy č. 9 a 10.

Graf 9 - Procentuální vyjádření odpovědi na otázku č. 5.

Zdroj: Vlastní šetření

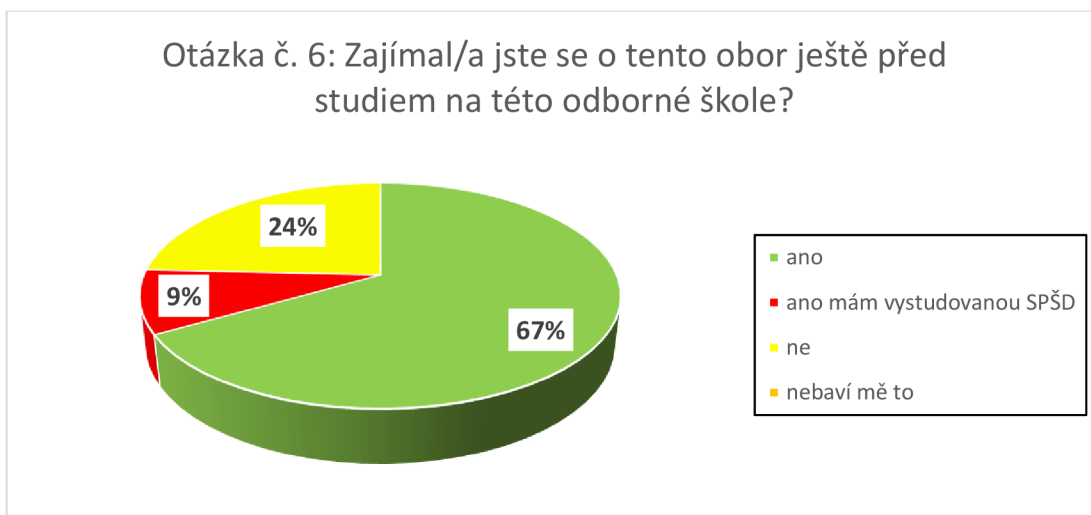
Graf 10 - Početní vyjádření odpovědi na otázku č. 5.

Zdroj: Vlastní šetření

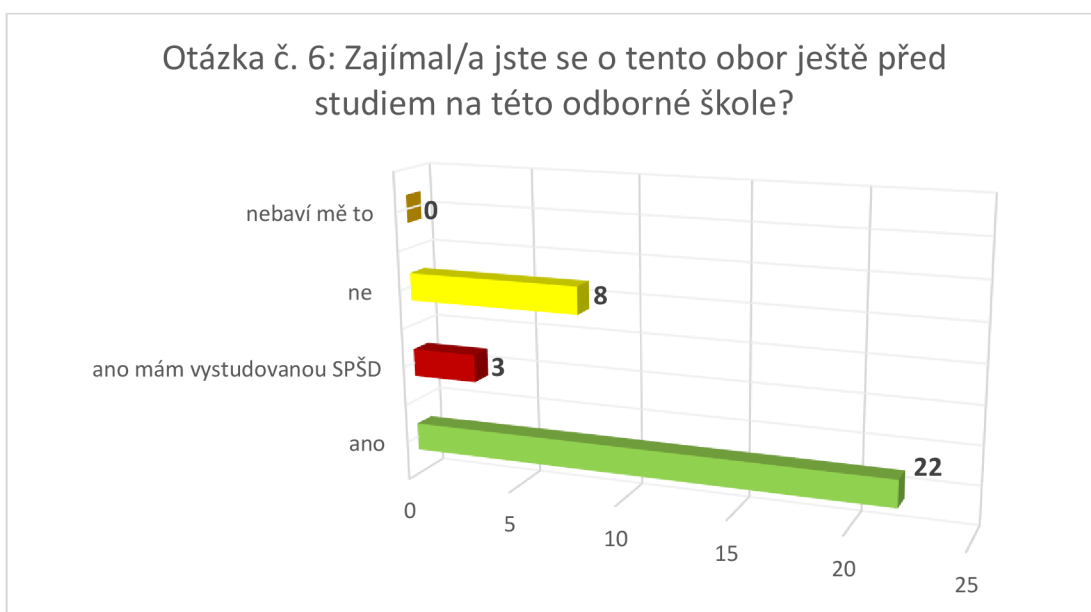
Otázka č. 6: „Zajímal/a jste se o tento obor ještě před studiem na této odborné škole?“. Stejně jako předchozí otázka č. 5 byla záměrně volena jako otázka otevřená. Respondenti měli možnost se svobodně vyjádřit. Zde se dotazovaní studenti vyjádřili obšírněji. Vyskytly se celkem tři skupiny odpovědí: „Ano, zajímal jsem se před tím, ne – nezajímal jsem se o tento obor, ano, mám již vystudovanou střední průmyslovou školu dopravní“. Tato poslední skupina je velmi cenná. Ukazuje míru podchycení zájmu studentů o obor již na střední odborné škole. Procentuálně se jedná o zachycený výskyt v rozsahu 9 %, ale vzhledem k otevřené možnosti odpovědi se může jednat ve skutečnosti o větší podíl respondentů, kteří tuto skutečnost jen neuvedli nebo jim tato informace nepřípadala důležitá. Nicméně oněch 9 % zachycených respondentů si již začíná uvědomovat svůj postoj ke zvolenému oboru. Více grafy č. 11 a 12.

Graf 11 - Procentuální vyjádření odpovědí na otázku č. 6.

Zdroj: Vlastní šetření

Graf 12 - Početní vyjádření odpovědí na otázku č. 6.

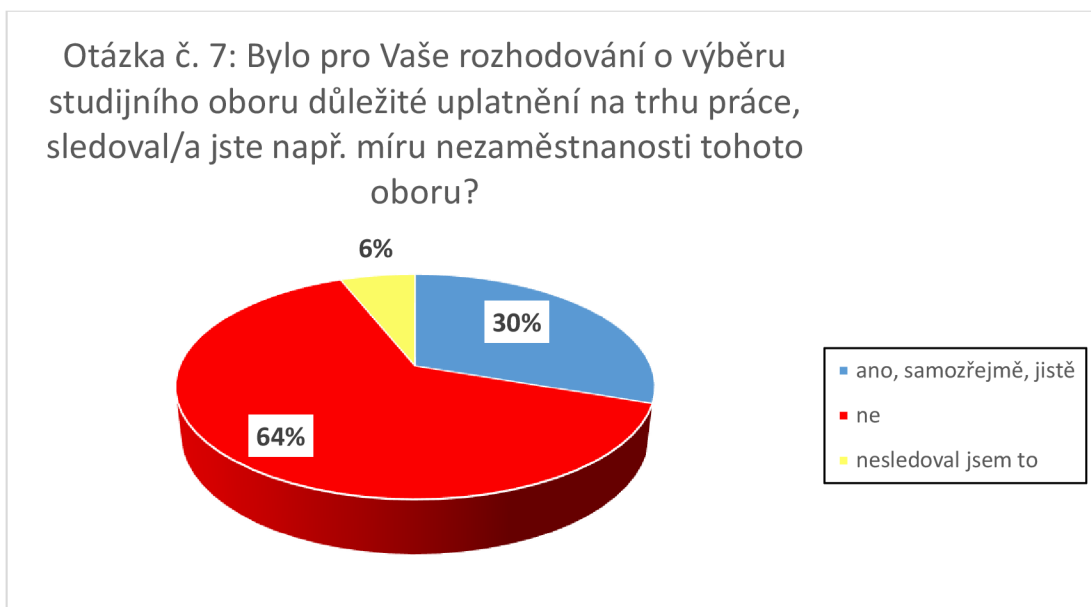

Zdroj: Vlastní šetření

Otázka č. 7 byla zaměřena na povědomí o uplatnění absolventů VOŠ na trhu práce po absolvování VOŠ. Otázka č. 7 byla formulována: „Bylo pro Vaše rozhodování o výběru studijního oboru důležité uplatnění na trhu práce, sledoval/a jste např. míru nezaměstnanosti tohoto oboru?“. Jednalo se opět o otevřenou otázku, na kterou bylo možné se vyjádřit vlastními slovy. Odpovědi lze shrnout do tří kategorií: ano, jistě, že jsem sledoval/a, nezajímá jsem se o to a ne. Více ukazují grafy č. 13 a 14.

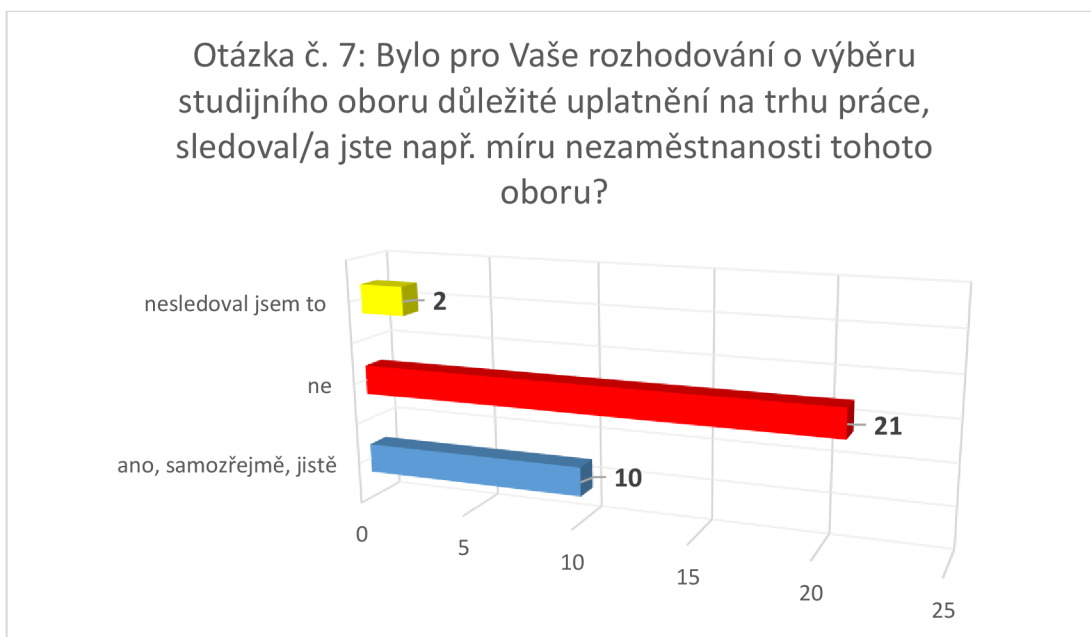

Graf 13 – Procentuální vyjádření odpovědí na otázku č. 7.

Zdroj: Vlastní šetření

Graf 14 - Početní vyjádření odpovědí na otázku č. 7.

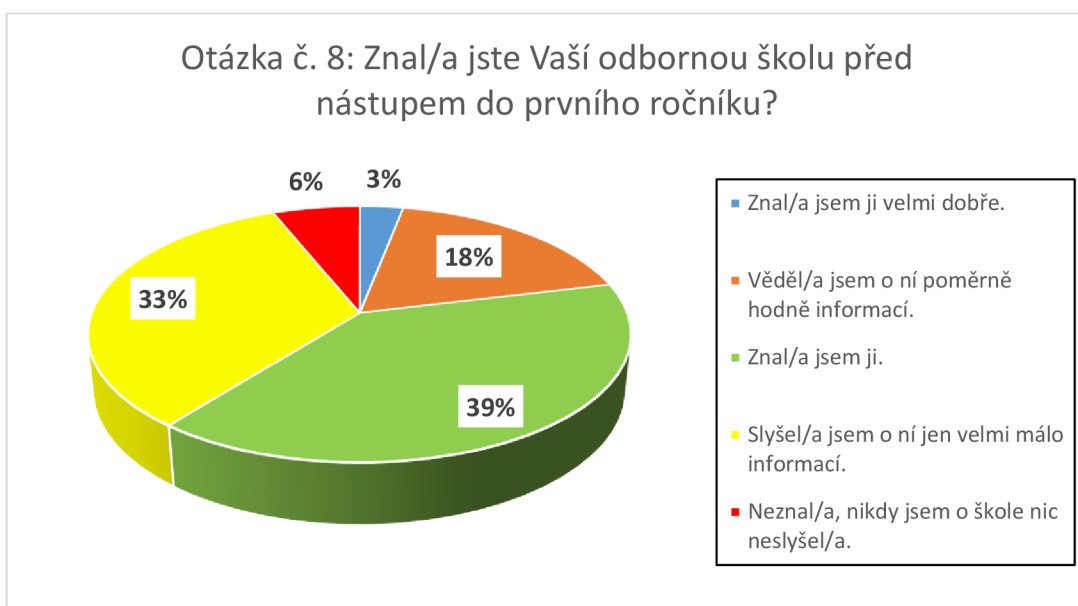

Zdroj: Vlastní šetření

Otázka č. 8 byla zaměřena na image školy jako celku. Zda je zkoumaná VOŠ dostatečně viditelná v záplavě nabídek jiných škol. Otázka byla uzavřená a byla formulována: „Znal/a jste Vaši odbornou školu před nástupem do prvního ročníku?“. Nabízené odpovědi byly: a - znal/a jsem ji velmi dobře; b - věděl/a jsem o ní poměrně

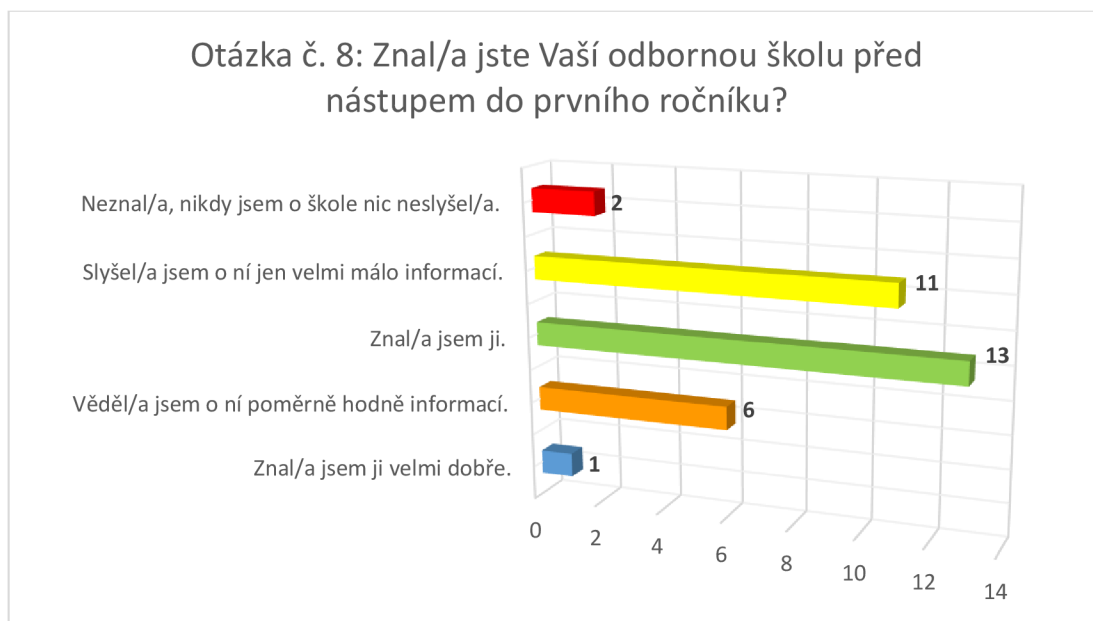
hodně informací; c - znal/a jsem ji; d - slyšel/a jsem o ní jen velmi málo informací; e - neznal/a, nikdy jsem o škole nic neslyšel/a. Z dotazníkového šetření vyplynuly zajímavé odpovědi. Např. 2 respondenti o škole vůbec neslyšeli a 33 % respondentů mělo o škole jen velmi málo informací. Naopak jen jeden respondent, který již studoval předtím na SPŠE, školu velmi dobře znal. Z těchto odpovědí lze usuzovat na malé povědomí veřejnosti o škole. I to může být částečně důvodem pro malou naplněnost oboru 37-41-N/03 Provoz a ekonomika dopravy na VOŠ Plzeň. Podrobnosti ukazují grafy č. 15 a 16.

Graf 15 - Procentuální vyjádření odpovědí na otázku č. 8.

Zdroj: Vlastní šetření

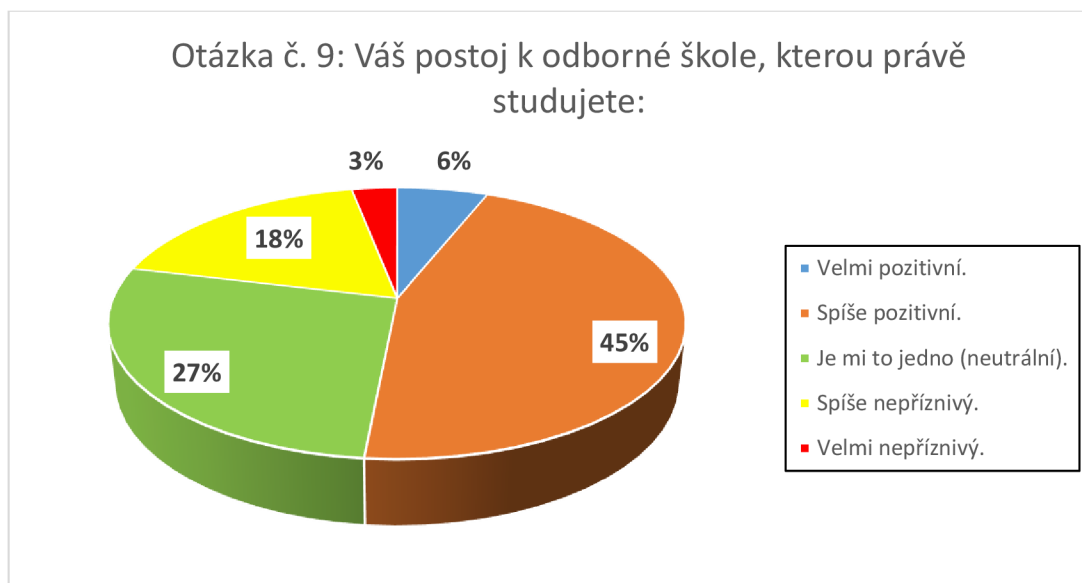
Graf 16 – Početní vyjádření na otázku č. 8.

Zdroj: Vlastní šetření

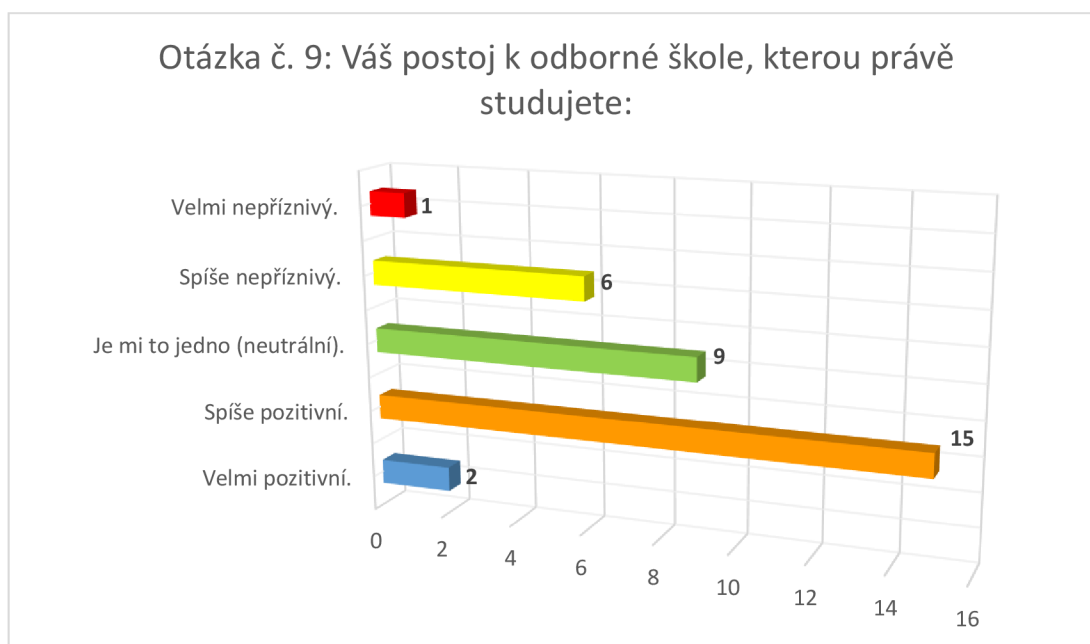
Otázka č. 9 byla zaměřena na postoj studenta ke škole. Znění otázky bylo zadáno následovně: „*Vyjádřete prosím pomocí následujících možností Váš postoj k odborné škole, kterou právě studujete*“. Jednalo se tedy o uzavřenou otázku s jasně formulovanými odpověďmi: a - velmi pozitivní; b - spíše pozitivní; c - je mi to jedno (neutrální); d - spíše nepříznivý; e - velmi nepříznivý. Spíše pozitivní nebo neutrální vztah ke škole mělo 72 % respondentů, jen 3 % měla velmi nepříznivý postoj.

Graf 17 - Procentuální vyjádření odpovědí na otázku č. 9.

Zdroj: Vlastní šetření

Graf 18 - Početní vyjádření odpovědí na otázku č. 9.

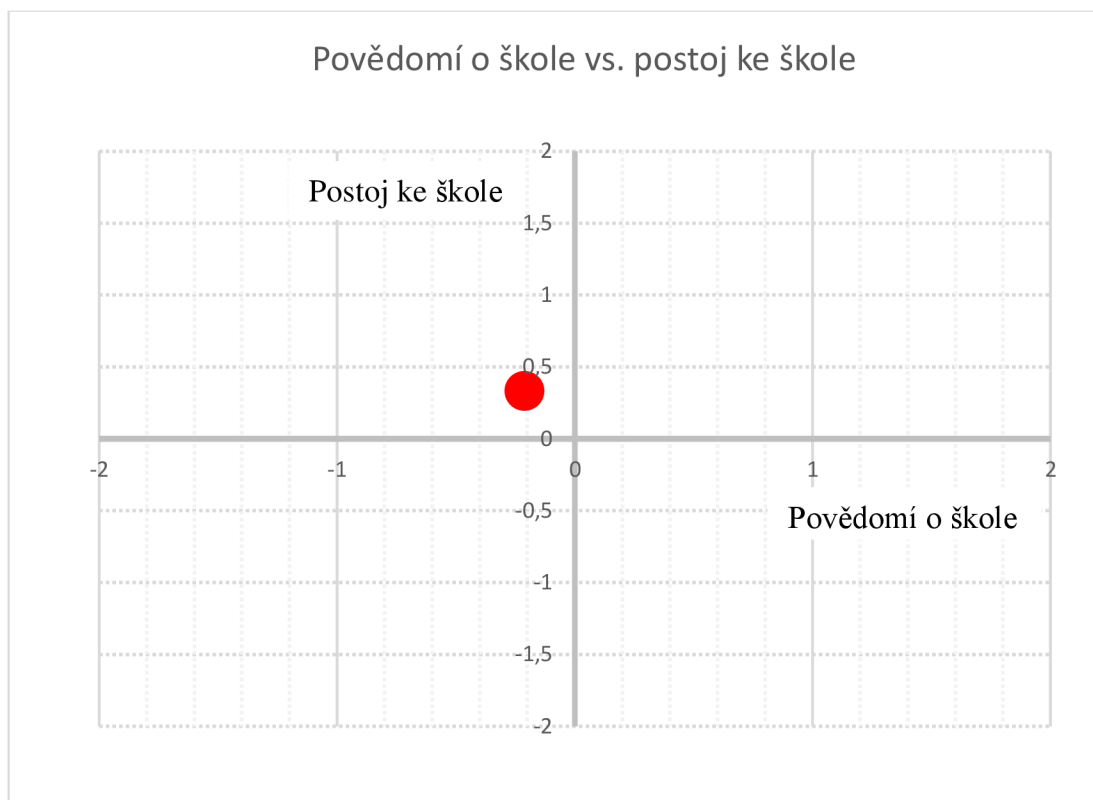

Zdroj: Vlastní šetření

Pokud odpovědi na otázky č. 8 a 9 zprůměrujeme a spočítáme z nich aritmetický průměr všech dotazovaných respondentů, dostaneme graf č. 19, který nám ukazuje, v jakém kvadrantu se nachází škola. V našem případě ukazují data na malé povědomí o škole, proto se nachází bod z pohledu osy x v záporných hodnotách. Naopak postoj

studentů ke škole je spíše pozitivní, což je naznačeno kladným číslem osy y. Jedná se tedy o IV. kvadrant. V ideálním případě školy s dobrým image a kladným postojem studentů ke škole je I. kvadrant, což interpretuje bod o souřadnicích (2,2). Opačný extrém nám ukazuje III. kvadrant, bod o souřadnicích (-2,-2). Tato škola je veřejnosti málo známá a studenti v ní nemají dobrý postoj ke škole.

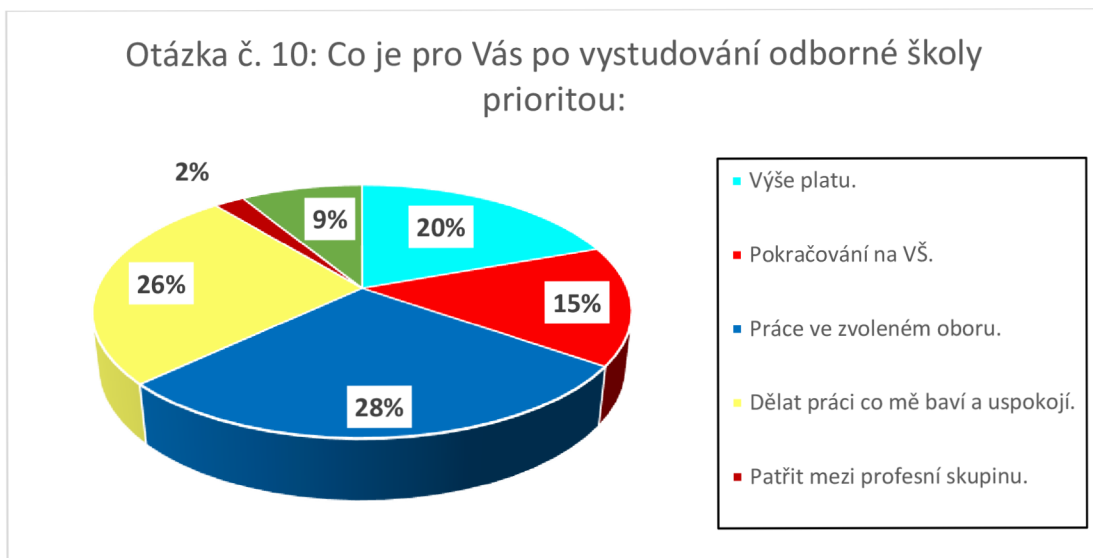
Graf 19 - Souhrnný graf povědomí o škole vs postoj studentů ke škole samotné

Zdroj: Vlastní šetření

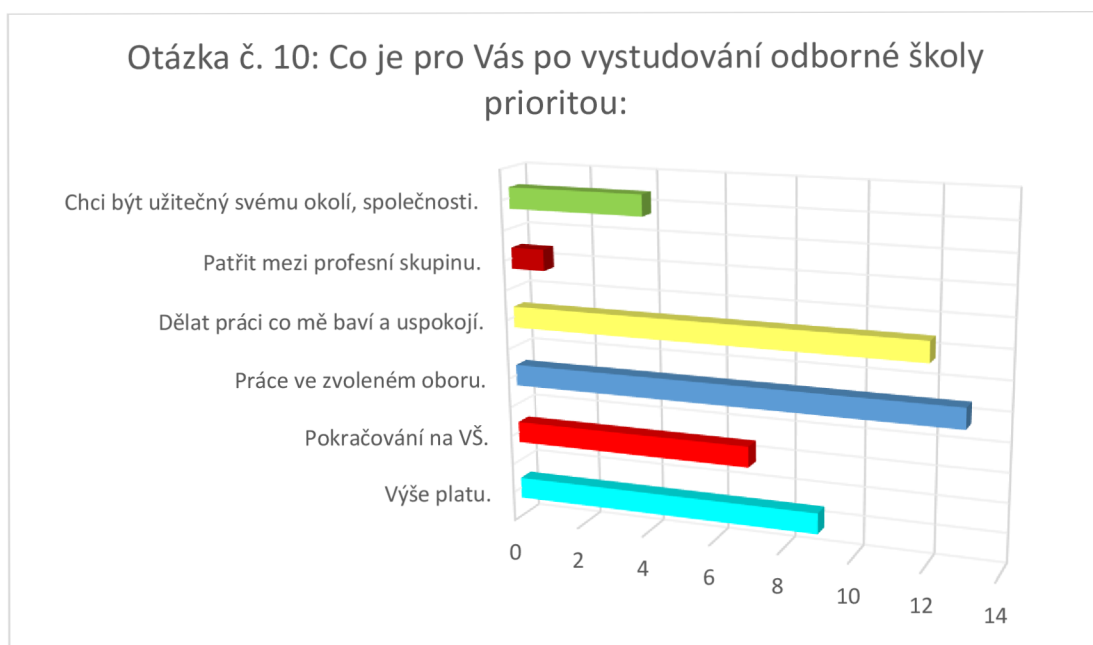
Poslední desátá otázka byla zaměřena na očekávání studentů po absolutoriu školy. Znění otázky bylo následující: „Co je pro Vás po vystudování odborné školy prioritou“. Respondenti měli možnost odpovídat z předložených otázek: a - výše platu; b - pokračování na VŠ; c - práce ve zvoleném oboru; d - dělat práci, co mě baví a uspokojí; e - patřit mezi profesní skupinu; f - chci být užitečný svému okolí, společnosti. V poslední možnosti g bylo možné doplnit svoje představy a plány. Možnost vyplnit odpověď g nevyužil žádný z respondentů. V grafech č. 20 a 21 jsou zaznamenány odpovědi respondentů.

Graf 20 - Procentuální vyjádření odpovědí na otázku č. 10.

Zdroj: Vlastní šetření

Graf 21 - Početní vyjádření odpovědí na otázku č. 10.

Zdroj: Vlastní šetření

4.4 Vlastní doporučení škoie pro posílení zájmu žáků o studijní obor

Z dotazníkového šetření vyšly tři základní okruhy podnětů, které mají význam pro tradici a motivaci studentů k výběru VOŠ a SPŠE Plzeň, konkrétně oboru 37-41-N/03 Provoz a ekonomika dopravy. Jedná se o tyto okruhy otázek:

- a) Povědomí o škole.
- b) Vlastní spokojenost s vybraným oborem a školou.
- c) Pokračování na vysokou školu, popř. na trh práce.

4.4.1 Povědomí o škole

Z dotazníkového šetření bylo zjištěno, že téměř 40 % současných studentů VOŠ a SPŠE Plzeň školu před tím neznalo nebo mělo o ní jen velmi málo informací. Toto zjištění je velmi znepokojivé. Z odpovědí na otázky č. 3 a 4 je zřejmé, že je potřeba posílit povědomí o škole. Velká část současných studentů pochází ze střední průmyslové školy dopravní v Plzni a zde je největší potenciál budoucích studentů oboru Provoz a ekonomika dopravy. Další potenciál je možné hledat v celé České republice, protože další VOŠ poskytující stejný obor vzdělání je jen v Českých Budějovicích. Z dotazníkového šetření vyplynulo zajímavé poznání, že ani jeden ze současných studentů se o škole nedozvěděl od kariérového poradce. Nejvíce respondentů (36 %) se o škole dozvědělo z internetu, facebooku, popř. jiných sociálních sítí.

Doporučení škoie:

Škola musí začít aktivní informační kampaň na posílení svoji image na veřejnosti. Škola, respektive konkrétní obor 37-41-N/03 Provoz a ekonomika dopravy není v regionu mnoho znám. Je potřeba zvýšit povědomí o VOŠ a SPŠE i dopravním oboru na dané škole. Doporučuji provést další měření image a povědomí o škole, do kterého je vhodné zapojit i další pedagogy a studenty VOŠ a SPŠE. Na základě získaných závěrů z dalších průzkumů pomocí již sestaveného dotazníku (Příloha č. 1) je vhodné vytvořit konkrétní plán na posílení image školy. Při tvorbě plánu je vhodné vycházet nejen z vlastního dotazníkového šetření, ale i z výsledků odborného hodnocení školy, jako jsou hodnocení České školní inspekce, mezinárodní srovnávací testy SCIO, výsledky přijímacích řízení na VOŠ a SPŠE apod. Řada faktorů, které ovlivňují vlastní

image školy, je založena na předchozí pověsti školy, jejíhož zlepšení lze dosáhnout jen trpělivou, důslednou a dlouhodobou prací.

4.4.2 Vlastní spokojenost s vybraným oborem a školou

Z výsledků dotazníkového šetření vyplývá, že 78 % respondentů má ke škole pozitivní nebo neutrální postoj. Tento výsledek je velmi uspokojivý, protože celková spokojenost studentů se odráží i v motivaci ke studiu. Z šetření vyplývá, že se spokojenost se školou zhoršuje s vyššími ročníky. Tento jev lze vysvětlit i stupňující náročností studia a blížícím se zakončením studia absolutoriem. V dotaznících se objevily podněty na prohloubení znalostí v předmětech, jako je matematika, fyzika a doprava. Na straně druhé respondenti chtějí optimalizovat předměty tzv. „měkkých dovedností“, jako je marketing, management, ekonomika. Tato snaha o studium exaktních předmětů svědčí o motivaci studentů se více a hlouběji věnovat dopravě. Někteří studenti si možná již uvědomují nutnost přípravy na přijímací řízení na vysokou školu. Další podněty se týkaly jazykové přípravy. Konkrétně více propojit studovaný obor s odbornou terminologií v cizím jazyku (němčina, angličtina). Jazyková příprava se zaměřením na dopravu a logistiku je určitě vhodnou odbornou kompetencí pro budoucí dopravní a logistické specialisty.

Doporučení škole:

Doporučuji provést důkladnou revizi ŠVP. Od ledna 2023 nabíhá nový ŠVP, který se již více blíží navrhovaným změnám respondentů, ale v dotaznících se objevuje zájem o více hodin matematiky, fyziky a dopravních předmětů. Já sám jako učitel odborných předmětů jsem až po 10 letech dostal přidanou 1 h týdně na cvičení v drážní dopravě. Tato cvičení jsou vhodným doplňkem a zároveň zpětnou vazbou pro učitele, že studenti probíranou látku chápou a jsou schopni ji i dle Bloomovy taxonomie aplikovat a dále analyzovat. Bohužel vzhledem ke snižování financí ve školství mají být právě cvičení a praktika omezována. Na naší VOŠ a SPŠE se jedná o cca 15 % hodin. Dle mého soudu je to špatné rozhodnutí v době, kdy školy mají začít pracovat s nadanými dětmi a zároveň inkluzí. Pro přidání matematiky a fyziky hovoří i fakt, že 15 % studentů chce pokračovat na vysoké škole, kde je kladen důraz na tyto exaktní vědy. Aplikace odborné terminologie v cizím jazyku by měla být samozřejmou výstupní kompetencí studenta VOŠ. Osobně se přikláním k poměru 60/40 odborné

dopravní/ekonomické a manažerské předměty. Dnes je tento poměr opačný, což evidentně vadí i některým studentům.

4.4.3 Pokračování na vysoké škole, na trhu práce

Poslední okruh otázek byl zaměřen na vlastní směřování po absolutoriu VOŠ a SPŠE. Bylo zajímavé, že na otázku č. 7 „*Bylo pro Vaše rozhodování o výběru studijního oboru důležité uplatnění na trhu práce, sledoval/a jste např. míru nezaměstnanosti tohoto oboru?*“ odpovědělo pouze 30 % respondentů, že se před vstupem na odbornou školu zajímali o uplatnění na trhu práce. Z toho plyne, že pro 70 % respondentů uplatnění na trhu práce nebylo podstatné. 28 % respondentů uvedlo, že chtějí pracovat v dopravním oboru. 26 % dotazovaných studentů chce dělat práci, která je uspokojí. Právě těchto 26 % studentů je možné pozitivní motivací nasměřovat do dopravních oborů, tito studenti jsou zatím nerozhodnuti. 15 % respondentů chce pokračovat na vysoké školy.

Doporučení školy:

Zde je potřebné rozlišit absolventy, kteří chtějí vstoupit na trh práce, a ty kteří chtějí pokračovat v terciárním vzdělávání na vysoké škole. První oblast se týká oněch 26 % respondentů, tedy studentů, kteří jsou nerozhodnuti a které je vhodné pozitivní motivací nasměřovat, aby zůstali v dopravních oborech. Motivace je nutná po celou jejich dobu studia, nejen na konci, když už si vybírají firmu, ve které vykonají závěrečnou praxi. Jedná se o exkurze do různých dopravních podniků, přednáška a besedy s odborníky z praxe, ale také cvičení z praxe, která zpřístupňují učivo. Druhou oblastí je současná prostupnost z VOŠ na vysoké školy. Jedná se o apel určený pro vedení VOŠ a SPŠE vytipovat možné vysoké školy a pokusit se pro svoje studenty domluvit určité výhody. Tyto výhody mohou spočívat nejen v pomoci u přijímacích zkoušek, ale také např. ve zkrácené době studia nebo částečném uznání některých předmětů, u kterých VOŠ a SPŠE doloží příslušné vysoké škole, jak byly studovány na VOŠ a SPŠE (náplň, tematické okruhy, počet kreditů, počet hodin, druh zakončení předmětu). Některé VOŠ již tato jednání s vysokými školami uskutečnily a jejich absolventi pak mají různé úlevy při studiu. Toto opatření by zcela jistě přilákalo větší množství studentů na VOŠ a SPŠE, kteří si nejsou jisti, zda zvládnou vysokoškolské

studium, ale zároveň chtějí studovat dopravní obory nebo chtějí jít třeba na vysokou školu až později.

4.5 Grafická prezentace pro vedení školy pro posílení zájmu žáků o obor

Tato kapitola je primárně určená pro užší vedení VOŠ a SPŠE Plzeň. Jedná se o manažerské shrnutí výsledků z provedeného dotazníkového šetření, rozhovorů se studenty a vlastních poznatků jako učitele odborných předmětů. Jako vhodný nástroj pro grafickou prezentaci se autorovi BP jeví použití metody SWOT analýzy. Metoda SWOT analýzy dokáže komplexně vyhodnotit fungování školy, nalézt problémy nebo nové možnosti růstu. SWOT analýza by měla být součástí dlouhodobého strategického plánování střední školy. Pro určení dalšího směřování školy je dobré znát vnitřní prostředí školy a zároveň vnější prostředí, které na školu působí. SWOT analýza je zkratkou anglických slov Strengths (přednosti – silné stránky), Weaknesses (nedostatky – slabé stránky), Opportunities (příležitosti) a Threats (hrozby), přičemž se jedná o přednosti a nedostatky vnitřních kapacit a o příležitosti a hrozby z vnějšího prostředí.

Silné stránky jsou pozitivní vnitřní podmínky, které umožňují škole získat převahu nad ostatními středními školami. Patří sem zdroje nebo schopnosti, které umožňují škole získat konkurenční výhodu na trhu. Přístup ke kvalitnější výuce a materiálům, kvalitní pedagogové, propracovaná silná image, nebo vysoce kvalitní management školy. To jsou všechno přednosti, kterými může škola předstihnout ostatní vyšší odborné školy.

Slabé stránky jsou negativní vnitřní podmínky, které mohou vést k nižší organizační výkonnosti. Důvodem může být nedostatek finančních a materiálních zdrojů. Vedení školy s neodpovídajícími manažerskými schopnostmi, neschopnost získat potřebné finanční zázemí, špatní pedagogičtí pracovníci, nepřesvědčivá image školy, zastaralé vybavení nebo špatně umístěné budovy mohou být rovněž slabé stránky (nedostatky) školy.

Příležitosti jsou budoucí podmínky ve vnějším prostředí, které jsou příznivé současným nebo potencionálním výstupům školy. Příznivé podmínky mohou obsahovat zavedení nových pedagogických trendů, změny v zákonech, které zvýší

konkurenceschopnost školy, rostoucí počet žáků, uvedení nových pomůcek, které mohou školy efektivněji využívat k činnosti, zlepšené vztahy se zřizovatelem školy atd.

Hrozby jsou budoucí podmínky ve vnějším prostředí, které jsou nepříznivé současným nebo budoucím výstupům školy. Nepříznivé podmínky mohou obsahovat zřízení nových konkurenčních škol, pokles počtu žáků, odchod kvalitních pedagogů, klesající rozpočet, změnu legislativních nařízení, které ztíží schopnost rozvoje školy (KEBAN, Yoseph Belen, ARIFIN, Syaiful a WAHYONO, Rudi, 2019, s 86-92).

Na základě vlastního dotazníkového šetření, pohovory se studenty a vlastní pracovní zkušenosti jako učitele odborných předmětů byla vypracována metoda SWOT analýza pro VOŠ a SPŠE Plzeň, obor 37-41-N/03 *Provoz a ekonomika dopravy*. Na obrázku č. 7 jsou uvedeny nejdůležitější silné a slabé stránky, příležitosti a hrozby pro školu a zkoumaný studijní obor. Pro další směřování VOŠ a SPŠE Plzeň platí obecné pravidlo, škola by měla maximalizovat silné stránky a příležitosti a minimalizovat slabé stránky a hrozby.

Obrázek 7 – Metoda SWOT analýzy

SWOT analýza					
		Strengths Silné stránky	Weaknesses Slabé stránky		
VLIVY	VNITŘNÍ	1	Areál školy v centru města	1	Nutné investice do budov z roku 1967
		2	Vlastní domov mládeže, jídelna a sportovní areál v komplexu	2	Financování školy
		3	Pedagogický sbor odborníků	3	Organizace a vedení školy
		4	Atmosféra školy	4	ŠVP neodpovídá aktuálním potřebám trhu práce
		5	Dlouhodobá tradice školy	5	Nedokončený dopravní sál
		6	Veletrhy práce pořádané přímo školou	6	Převaha ekonomických nad dopravními předměty
		7	Velmi dobré uplatnění na trhu práce	7	Malá aplikace odborného cizího jazyka
		8		8	
VLIVY	VNĚJŠÍ	Opportunities Příležitosti		Threats Hrozby	
		1	Jen jedna konkurenční VOŠ se stejným zaměřením	1	Snižující se počet studentů
		2	Spolupráce s vysokými školami - lepší prostupnost z VOŠ na VŠ	2	Nezájem mladých učitelů
		3	Spolupráce s firmami z okolí	3	Vyhoření a stres pedagogických pracovníků
		4	Širší prezentace na SPŠD	4	Nedostatek financí
		5	Početně silné ročníky studentů	5	Zastaralé ŠVP odliv studentů
		6	Zavedení dalších studijních oborů / specializací	6	Malá image školy
		7	Chybějící dopravní pracovníci na trhu práce	7	
8		8			

Zdroj: Vlastní šetření

5 Závěr

Historický kontext vzdělávání má svůj opodstatněný význam pro danou odbornou školu, která se opírá o své historické kořeny a zároveň na historii školy staví svoji další budoucnost. Dnešní studenty však historie školy nezajímá, naopak ji vnímají jako nezajímavou a nudnou. Studenty vyjma vlastního vzdělávání zajímají kvalita a dostupnost vzdělávání, možnosti ubytování, sportovního vyžití ve volném čase, odborné učebny, možnosti wifi připojení, klimatizované učebny, studentské kluby, zajímavé exkurze v rámci vyučování atd. Existují i výjimky potvrzující pravidlo. Jedná se o studenty, kteří se vyhranili již na střední odborné škole, nicméně více je studentů, kteří si zvolili obor z toho důvodu, že nevěděli, kam jít po střední škole.

Jak vyplynulo z dotazníkového šetření, ale i z mých osobních zkušeností ze setkání se studenty, ať již při výuce nebo i v době jejich volna, potencionální zájemci o studijní obor na VOŠ i ve svých 18 až 19 letech stále častěji nevědí, co od daného studijního oboru očekávat. To se netýká jen oborů dopravních, ale jsou to zkušenosti mých kolegů z jiných VOŠ, popřípadě VŠ technického zaměření. Tato nevyhraněnost může být i prospěšná. U nevyhraněných studentů lze dobrou motivací, zpřístupněním odborné problematiky či odbornými exkurzemi zapálit zájem o daný obor. Moje osobní zkušenosti jsou takové, že je vhodné studenty již ve 2. ročníku VOŠ začít připravovat na souvislou praxi pro daný dopravní obor. U mě se konkrétně jedná o přípravu pro železniční stáž u Správy železnic, státní organizace. Při odborné stáži se nabízí možnost ukázat pestrou paletu rozmanitosti oboru tak, aby učitel na VOŠ mohl studenta dále směřovat. Z dotazníkového šetření vyplynulo, že studenty trápí i malá propustnost mezi VOŠ a dalším studiem na VŠ. Uznání předchozího studia na VOŠ je dle mých zjištění problematické. Zpravidla se nejedná o žádnou systémovou provázanost, ale vyloženě nahodilé uznávání předmětů, které studenti již absolvovali na VOŠ, někdy i s větší hodinovou dotací. Na uznání předmětu není automatický nárok a student o něj žádá oficiálně příslušného učitele. Tato skutečnost vede k tomu, že navazující studium není časově zkráceno, a proto potencionální studenti VŠ raději odchází z VOŠ do zaměstnání a v dalším studiu nepokračují. Na naší VOŠ a SPŠE Plzeň se snažím studenty motivovat k cestě studia na VŠ v kombinované formě tak, aby neztratili kontakt s odborností a zároveň firma neztratila pracovníka, který čerstvě

nastoupil. Pracovníkům Správy železnic, kteří zároveň studují, umožňujeme placená i neplacená volna na studium, přípravu na zkoušky, popř. závěrečné státní zkoušky. Vedení Správy železnic, státní organizace, si začíná uvědomovat, že kvalitních zaměstnanců je na trhu práce čím dál tím méně a je potřeba svým zaměstnancům nabídnout „něco“ navíc.

Závěrem je třeba vyzdvihnout, že historický kontext odborného vzdělávání a tradice oboru s výběrem odborné školy, resp. oboru nehraje až tak podstatnou roli. Větší roli hraje vlastní přístup školy ke studentům a zároveň vlastní touha studenta se odborně vzdělávat. Na prvním místě je ovšem učitel, který může zapálit touhu po vzdělání nebo naopak tuto touhu uhasit. Historický kontext spatřuji spíše v rodinné tradici daného oboru. V pokračování přímé linie. Například děda byl strojvedoucí, otec byl strojvedoucí, tak já se také stanu strojvedoucím.

Tato bakalářská práce může být využita pro VOŠ Plzeň při další analýze zájmu studentů o obor 37-41-N/03 Provoz a ekonomika dopravy. Při delším provádění dotazníkového šetření s dotazníkem, který byl sestaven pro tuto bakalářskou práci, je možné zjistit úroveň povědomí o škole, o image školy a postoji studentů ke škole i v následujících letech. Delší časosběrné období přinese zpřesnění shromážděných dat.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

MONOTEMATICKÉ PUBLIKACE

Almanach ke 40. výročí Střední průmyslové školy dopravní, Plzeň: 1967-2007 / [text redakční kolektiv SPŠD]. Plzeň: Apex-Art, 2007. 90 s. ISBN nedohledáno.

ČÁP, Jan a MAREŠ, Jiří. Psychologie pro učitele. Vyd. 2. Praha: Portál, 2007. 655 s. ISBN 978-80-7367-273-7.

EGER, Ludvík. *Marketing školy*. První vydání. Plzeň: Západočeská univerzita v Plzni, 2021., 216 s. ISBN 978-80-2611-044-6.

KEBAN, Yoseph, Belen, ARIFIN, Syaiful a WAHYONO, Rudi, SWOT Analysis and Its Implementation Strategies in Educational, *Journal of Education and Practice*, 2019, roč. 12, č. 10, 134 s. ISSN 222-1735.

PRŮCHA, Jan. *Odborné školství a odborné vzdělávání: fungování systému, problémy praxe a výzkum*. Praha: Wolters Kluwer, 2019. 193 s. ISBN 978-80-7598-158-5.

ELEKTRONICKÉ ZDROJE

Dopravní vzdělávací institut a.s. - Historie. Dopravní vzdělávací institut a.s. - ÚVOD [online]. Copyright © 2023. [cit. 7.3.2023] Dostupné z: <https://www.dvi.cz/o-nas/17-o-nas/53-historie>.

Historie - Střední průmyslová škola strojnické v Plzni. [online]. Copyright © 2021. Střední průmyslová škola strojnická a Střední odborná škola profesora Švejcara, Plzeň. All rights reserved. [cit. 26.02.2023]. Dostupné z: <https://www.spstrplz.cz/o-skole/historie>.

Historie školy - VOŠ a SPŠE Plzeň. Střední škola, kde může začít i tvá budoucnost - SPŠE Plzeň [online]. Copyright © 2023. VOŠ a SPŠE Plzeň 2018 [cit. 26.02.2023]. Dostupné z: <https://www.spseplzen.cz/o-skole/historie-skoly/>.

MŠMT. *Národní soustava kvalifikací*. [online]. Copyright © 2023 [cit. 2021-03-23]. Dostupné z: <http://www.nuv.cz/p/evropsky-ramec-kvalifikaci-eqf/evropsky-ramec-kvalifikaci-1>.

MŠMT. *Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon)*. [online]. Copyright © 2023. [cit. 2023-09-23]. Dostupné z: <https://www.msmt.cz/dokumenty/skolsky-zakon-ve-zneni-ucinnem-ode-dne-1-7-2023>.

MŠMT. *Infoabsolvent.cz* [online]. Copyright © 2023. [cit. 2021c-08-23]. Dostupné z: <http://www.infoabsolvent.cz/Temata/ClanekAbsolventi/5-1-05/Nezamestnanost-absolventu-skupiny-oboru-vzdelani>.

Vedení lidí / motivace | HALEK.INFO. [online]. Copyright © 2023. [cit. 4.3.2023]. Dostupné z: <https://prezentace.halek.info/tisk/ZMNG-C08/06>.

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 – Strojírenské učiliště	16
Obrázek 2 - Stavba nové budovy na Chodském náměstí.....	17
Obrázek 3 - Nově postavená budova SOU na Vejprnické ulici v Plzni	19
Obrázek 4 – Budova VOŠ a SPŠE Plzeň.....	23
Obrázek 5 – Maslowova pyramida potřeb	24
Obrázek 6 – Schéma image školy	30
Obrázek 7 – Metoda SWOT analýzy	50

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 - Míra nezaměstnanosti absolventů VOŠ v dubnu 2021 a dubnu 2022....	27

SEZNAM GRAFŮ

Graf 1 - Procentuální rozdělení na muže a ženy	33
Graf 2 - Početní vyjádření muž/žena	33
Graf 3 - Procentuální vyjádření studentů v jednotlivých ročnících	34
Graf 4 - Početní vyjádření studentů v jednotlivých ročnících	34
Graf 5 - Procentuální vyjádření odpovědí na otázku č. 3.	35
Graf 6 - Početní vyjádření odpovědí na otázku č. 3.....	35
Graf 7 - Procentuální vyjádření odpovědí na otázku č. 4.	36
Graf 8 – Početní vyjádření odpovědí na otázku č. 4.	37
Graf 9 - Procentuální vyjádření odpovědí na otázku č. 5.	37
Graf 10 - Početní vyjádření odpovědí na otázku č. 5.....	38
Graf 11 - Procentuální vyjádření dopovědí na otázku č. 6.	39
Graf 12 - Početní vyjádření odpovědí na otázku č. 6.....	39
Graf 13 – Procentuální vyjádření odpovědí na otázku č. 7.....	40
Graf 14 - Početní vyjádření odpovědí na otázku č. 7.....	40

Graf 15 - Procentuální vyjádření odpovědí na otázku č. 8.	41
Graf 16 – Početní vyjádření na otázku č. 8.	42
Graf 17 - Procentuální vyjádření odpovědí na otázku č. 9.	43
Graf 18 - Početní vyjádření odpovědí na otázku č. 9.	43
Graf 19 - Souhrnný graf povědomí o škole vs postoj studentů ke škole samotné.....	44
Graf 20 - Procentuální vyjádření odpovědí na otázku č. 10.	45
Graf 21 - Početní vyjádření odpovědí na otázku č. 10.	45

SEZNAM ZKRATEK

BP – Bakalářská práce

ISCED – Mezinárodní standardní klasifikace vzdělávání

KKOV – Klasifikace kmenových oborů vzdělávání

MŠMT – Ministerstvo školství mládeže a tělovýchovy České republiky

PR – z anglického „Public relations“ – veřejné vnímání a image

SOŠ – Střední odborná škola

SOU – Střední odborné učiliště

VOŠ – Vyšší odborná škola (zobecnění)

VOŠ a SPŠE – Vyšší odborná a střední elektrotechnická škola v Plzni

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha 1: Vzor dotazníku

Příloha 2: Učební plán pro obor Provoz a ekonomika dopravy

Příloha 3: Schéma vzdělávacího systému České republiky 2022/23

Příloha 1: Vzor dotazníku

Jsem student ČZU IVP a zpracovávám bakalářskou práci na téma:

“Historický kontext vzdělávání na vybrané odborné škole a tradice oboru pro popularizaci a posílení zájmu žáků o studijní obor”

Jako podklad pro moji praktickou část bakalářské práce bych rád doložil dotazníkovým šetřením. Toto šetření je anonymní a výsledky budou použity pouze a jenom pro účely zpracování bakalářské práce. Děkuji za Váš čas a za pomoc při vyplnění dotazníku.

1. Vyberte prosím z možností:
Jste muž – žena.
2. Zakroužkujte prosím aktuálně studovaný ročník.
1   2   3
3. Vyberte z následujících možností, popř. doplňte Vaše důvody. Proč jste si vybral/a svůj studijní obor?
  - a. Chtěl/a jsem pracovat v dopravě.
  - b. Nevěděl/a jsem, kam jít po střední škole.
  - c. Studuje nebo zde studoval/a kamarád/ka.
  - d. Profesionální skupina, tradice oboru.
  - e. Rodiče, někdo jiný z rodiny mi to doporučil.
  - f. ....
4. Vyberte z nabízených možností, popř. doplňte Vaši odpověď. Jak jste se dozvěděl/a o studijním oboru?
  - a. Od známých.
  - b. Studovalo tady moje příbuzenstvo, rodiče.
  - c. Z internetu, facebooku, atd.
  - d. Ze dne otevřených dveří, z nástěnky na mojí předchozí škole.
  - e. Od kariérového poradce.
  - f. Od .....
5. Znáte někoho z Vašeho okolí, jenž tento studijní obor již vystudoval nebo aktuálně studuje?
6. Zajímal/a jste se o tento obor ještě před studiem na této odborné škole?
7. Bylo pro Vaše rozhodování o výběru studijního oboru důležité uplatnění na trhu práce, sledoval/a jste např. míru nezaměstnanosti tohoto oboru?
8. Vyberte z nabízených možností, popř. doplňte Vaši odpověď. Znal/a jste Vaši odbornou školu před nástupem do prvního ročníku?
  - a. Znal/a jsem ji velmi dobře.

- b. Věděl/a jsem o ní poměrně hodně informací.
  - c. Znal/a jsem ji.
  - d. Slyšel/a jsem o ní jen velmi málo informací.
  - e. Neznal/a, nikdy jsem o škole nic neslyšel/a.
9. Vyjádřete prosím pomocí následujících možností Váš postoj k odborné škole, kterou právě studujete:
- a. Velmi pozitivní.
  - b. Spíše pozitivní.
  - c. Je mi to jedno (neutrální).
  - d. Spíše nepříznivý.
  - e. Velmi nepříznivý.
10. Co je pro Vás po vystudování odborné školy prioritou:
- a. Výše platu.
  - b. Pokračování na VŠ.
  - c. Práce ve zvoleném oboru.
  - d. Dělat práci co mě baví a uspokojí.
  - e. Patřit mezi profesní skupinu.
  - f. Chci být užitečný svému okolí, společnosti.
  - g. ....

Příloha 2: Učební plán pro obor Provoz a ekonomika dopravy

Učební plán

Název školy:	Vyšší odborná a Střední průmyslová škola elektrotechnická Plzeň
Adresa:	Koterovská 85, Plzeň
Zřizovatel:	Plzeňský kraj
Kód a název oboru vzdělávání:	37-41-N/03 Provoz a ekonomika dopravy
Název ŠVP:	Provoz a ekonomika dopravy
Stupeň poskytovaného vzdělání:	Vyšší odborné
Délka a forma studia	tříleté denní studium
Platnost ŠVP:	od 1.9.2022 počínaje 1. ročníkem

Předmět	zkr.	kat.	1. ročník		2. ročník		3. ročník	
			ZO	LO	ZO	LO	ZO	LO
Předměty povinné								
Předměty všeobecné (hodiny/kredity)			13	13	9	9	5	5
Anglický jazyk	ANJ	HUP	0 + 5 z	0 + 5 Zk	0 + 3 z	0 + 3 z	0 + 3 z	0 + 3 Zk
Anglický jazyk odborný	ANO	HUP			0 + 2 z	0 + 2 Zk	0 + 2 z	0 + 2 Zk
Matematika pro ekonomy	MAE	PPE	1 + 1 kz	1 + 1 kz				
Metody osobního rozvoje	MOR	HUP	0 + 2 z	0 + 2 z				
Komunikativní dovednosti	KOD	HUP			0 + 2 z	0 + 2 z		
Písemná a elektronická komunikace	PIK	PPE	0 + 2	0 + 2				
Informační a komunikační technologie	ICT	VTT	0 + 2	0 + 2	0 + 2	0 + 2		
Předměty odborné technické (hodiny/kredity)			10	10	7	7	9	8
Statistika ^ v	STA	PPE	1 + 1 kz	1 + 1 kz				
Dopravní geografie	DOG	PPE	2 + 0 z	2 + 0 kz				
Dopravní provoz	DPR	ext	2 + 0					
Sdělovací a zabezpečovací zařízení	SZZ	ext					2 + 0	3 + 0
Drážní doprava [A]	DRD	ext				3 + 1	3 + 0	
Silniční doprava [A]	SID	ext				3 + 0	2 + 0	
Letecká doprava	DOL	ext		2 + 0	2 + 0			
Integrovaná doprava	IDO	ext					2 + 0	3 + 0
Přeprava a logistické systémy [A]	PLS	ext	2 + 0	2 + 0	2 + 0			
Vozidla	VOZ	ext			3 + 0			
Technická dokumentace	TED	ODP	2 + 0	2 + 0				
Bezpečnostní systémy	BES	ext						2 + 0
Předměty odborné ekonomické a právní (hodiny/kredity)			11	12	5	5	0	0
Ekonomické a manažerské dovednosti [A]	EMD	PPE	3 + 0	3 + 0	2 + 0	2 + 1		
Podniková ekonomika a účetnictví	UCE	PPE	2 + 2	2 + 2	1 + 2	0 + 2		
Marketing	MAR	PPE	2 + 0	2 + 1				
Právo	PVO	PPE	2 + 0	2 + 0				
Předměty praxe (hodiny/kredity)					14*	14*	21**	21**
Souvislá odborná praxe	SPR	-			0 + 14	0 + 14	0 + 21	0 + 21
Celkem povinných hodin týdně								
Předměty nepovinně volitelné								
Celkem hodin týdně			34	35	35	34	35	35

ABSOLUTORIUM [AJ]:

Teoretická zkouška: drážní a silniční doprava, přeprava a logistické systémy, ekonomika a řízení

Cizí jazyk

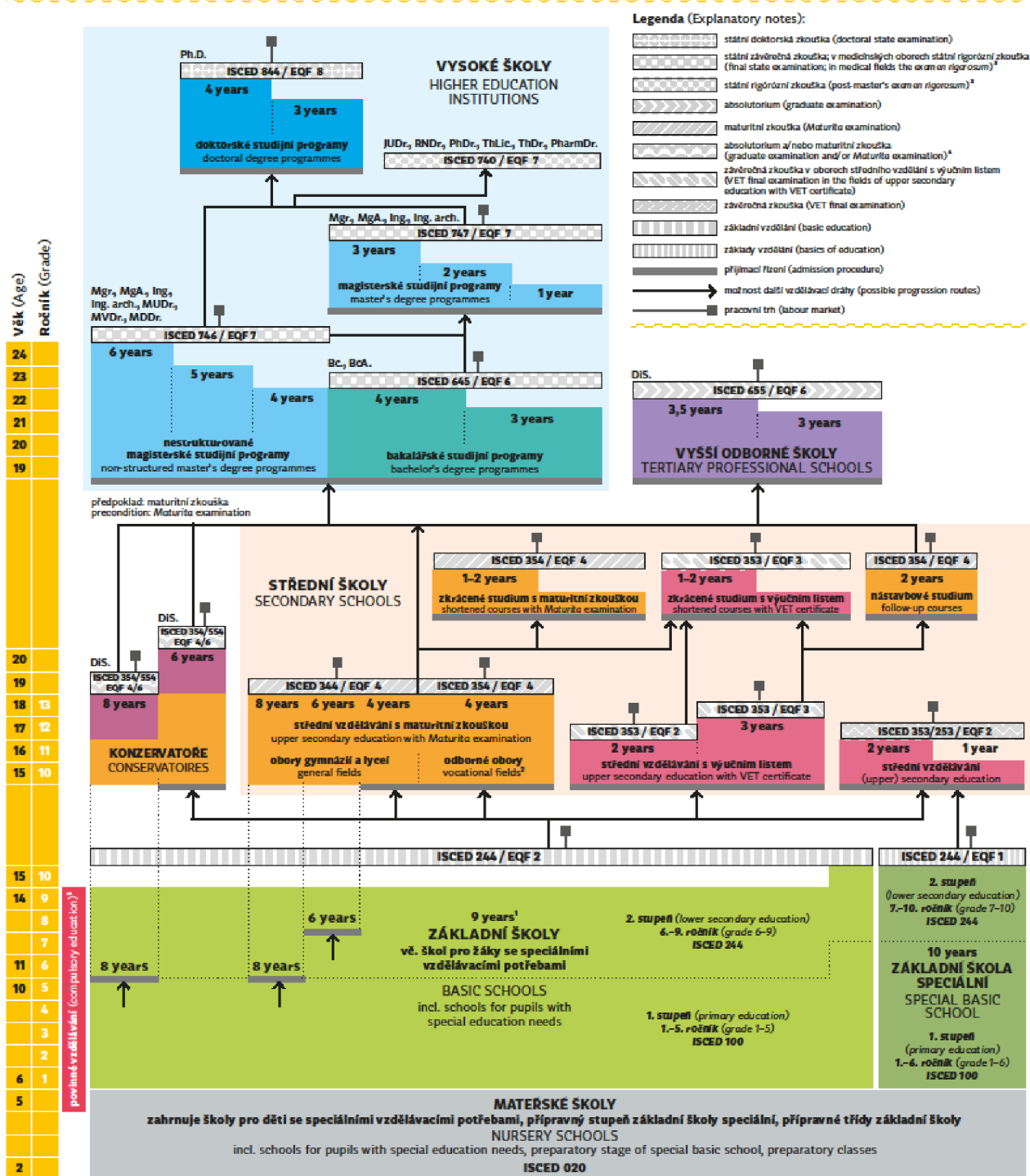
Obhajoba absolventské práce

LEGENDA:	2+1	týdně 2 hodiny přednáška + 1 hodina praktických cvičení
	z	zápočet – předmět je ukončen zápočtem
	kz	klasifikovaný zápočet – předmět je ukončen klasifikovaným zápočtem
	ZK	zkouška – předmět je ukončen zkouškou
	*	14 hodin z celkového počtu = souvislá odborná praxe vykonávaná mimo školu ve dvou dnech v týdnu, tři dny výuka ve škole
	**	21 hodin z celkového počtu = souvislá odborná praxe vykonávaná mimo školu ve třech dnech v týdnu, dva dny výuka ve škole

Schéma vzdělávacího systému České republiky 2022/23

Diagram of the education system of Czechia 2022/23

¹ Základní vzdělávání pro žáky se zdravotním postižením ve třídách nebo školách s upraveným vzdělávacím programem může trvat 10 ročníků. /Basic education for pupils with disabilities in classes and schools with modified educational programme can last 10 years./

² Absolventi odborných oborů středního vzdělávání s maturitní zkouškou jsou připraveni jak na výkon povolání v oboru, který vystudovali, tak (na základě maturitní zkoušky) oprávněni pokračovat ve studiu na jakékoli vysoké či vyšší odborné škole. /Graduates of vocational fields of the upper secondary education with Maturita examination are prepared both for the performance of a profession in the field they studied and (on the basis of the Maturita examination) entitled to continue their studies at any HEI or tertiary professional school./

³ Existují dva typy státní rigorózní zkoušky: a) zkouška v magisterských lékařských oborech, b) zkouška, kterou držitelé titulu Mgr. mohou v určitých oblastech studia složit aniž by absolvovali další formální studijní program. /Two types of the examen rigorosum (ER) exist: a) ER in master's medical fields, b) post-master's ER that the master's degree holders can pass in certain study fields without further attending of any formal study programme./

⁴ Žáci konzervatoří mohou vykonat maturitní zkoušku nejdříve po čtvrtém ročníku, v osmičlém oboru tanec po osmém ročníku. /Pupils of conservatoires can sit for a Maturita examination, but no sooner than after grade 4, in the eight-year field of dance after grade 8./

⁵ Tj. 1 rok povinného předškolního vzdělávání a 9 let povinné školní docházky. /I.e. 1 year of compulsory pre-primary education and 9 years for compulsory school attendance./

Zdroj: Dům zahraniční spolupráce, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
Source: Czech National Agency for International Education and Research, Ministry of Education, Youth and Sports